

HE 166/2010 vp

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi vaarallisten aineiden kuljetuksesta annettua lakia.

Vaarallisten aineiden kuljetukseen liittyvien keskeisten osapuolten, lähettäjän ja kuljetuksen suorittajan, velvollisuuksia koskevia säännöksiä täydennettäisiin ja täsmennettäisiin. Vaarallisten aineiden kuljetuksissa työkentelevien henkilöiden pätevyyttä koskevia säännöksiä täsmennettäisiin. Ehdotukset pe-

rustuvat Suomea sitoviin kansainvälisiin velvoitteisiin.

Lakiin tehtäisiin liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan virastouudistuksesta johtuvat muutokset. Lisäksi eräitä säännöksiä nostettaisiin laintasolle ja eräitä valtuussäännöksiä asetusten ja määräysten antamiseen täsmennettäisiin.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2011.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYSLUETTELO	2
YLEISPERUSTELUT	3
1 NYKYTILA	3
1.1 Lainsäädäntö ja käytäntö.....	3
1.2 Kansainvälinen kehitys sekä ulkomaiden ja EU:n lainsäädäntö	4
<i>Vaarallisten aineiden kuljetuksia koskevat kansainväliset sopimukset .....</i>	<i>4</i>
<i>Vaarallisten aineiden sisämaan- ja ilmakuljetukset Euroopan unionissa.....</i>	<i>4</i>
2 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET	5
3 ESITYKSEN VAIKUTUKSET	6
4 ASIAN VALMISTELU	6
5 RIIPPUVUUS MUISTA ESITYKSISTÄ.....	6
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	8
1 LAKIEHDOTUKSEN PERUSTELUT	8
1.1 Virastouudistuksista johtuvat muutokset	8
<i>Liikenteen turvallisuusvirasto .....</i>	<i>8</i>
<i>Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus .....</i>	<i>8</i>
1.2 Lakiehdotuksen muut muutokset	8
2 TARKEMMAT SÄÄNNÖKSET JA MÄÄRÄYKSET	12
3 VOIMAANTULO.....	12
4 SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS	13
4.1 Julkiset hallintotehtävät.....	13
4.2 Norminantovaltuudet	13
4.3 Sääntämisenjärjestyksen arviointia.....	14
LAKIEHDOTUS	15
vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain muuttamisesta.....	15
LIITE	22
RINNAKKAISTEKSTI.....	22
vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain muuttamisesta.....	22

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila

1.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Vaarallisten aineiden kuljetuksesta tiellä, rautatiellä ja muussa raideliikenteessä, ilmaluoksessa sekä kappaletavarana aluksessa säädetään vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetussa laissa (719/1994), jäljempänä VAK-laki. Lain tarkoituksena on ehkäistä ja torjua vahinkoa ja vaaraa, jota vaarallisten aineiden kuljetus saattaa aiheuttaa ihmiselle, ympäristölle tai omaisuudelle.

Vaarallisten aineiden kuljetusta koskevaa lakia täydentävät kuljetusmuotokohtaiset ja eräät muut valtioneuvoston sekä liikenne- ja viestintäministeriön asetukset sekä ennen vuotta 2010 annetut Merenkulkulaitoksen ja Ilmailuhallinnon määräykset.

Vaarallisten aineiden tiekuljetuksia koskevat keskeisimmät lakia alemmanasteiset säännökset ovat vaarallisten aineiden kuljetuksesta tiellä annetussa valtioneuvoston asetuksessa (194/2002), jäljempänä VAK-tieasetus, vaarallisten aineiden kuljettajien ajoluvasta annetussa asetuksessa (1112/1998) ja vaarallisten aineiden kuljetuksesta tiellä annetussa liikenne- ja viestintäministeriön asetuksessa (171/2009).

Vaarallisten aineiden rautatiekuljetuksia koskevat keskeisimmät lakia alemmanasteiset säännökset ovat vaarallisten aineiden kuljetuksesta rautatiellä annetussa valtioneuvoston asetuksessa (195/2002), jäljempänä VAK-rautatieasetus, sekä vaarallisten aineiden kuljetuksesta rautatiellä annetussa liikenne- ja viestintäministeriön asetuksessa (172/2009).

Vaarallisten aineiden kappaletavaran aluskuljetuksia koskevat lakia alemmanasteiset säännökset ovat vaarallisten aineiden kuljetuksesta kappaletavarana aluksessa annetussa asetuksessa (666/1998). Lisäksi ennen vuotta 2010 Merenkulkulaitos on antanut määräyksen vaarallisten aineiden kuljetuksesta kappaletavarana aluksessa (Dnro 2643/30/2008).

Vaarallisten aineiden ilmakuljetuksia koskevat lakia alemmanasteiset säännökset ovat vaarallisten aineiden ilmakuljetuksesta annetussa asetuksessa (210/1997), jäljempänä VAK-ilma-asetus. Lisäksi ennen vuotta 2010 Ilmailuhallinto on antanut ilmailumääräyksen vaarallisten aineiden ilmakuljetuksesta (OPS M1-18).

Vaarallisten aineiden kuljetusta koskevat säännökset ja määräykset perustuvat lähes täysin kansainvälisiin sopimuksiin ja suosituksiin sekä Euroopan unionin lainsäädäntöön. Nämä säännökset ja määräykset käsittelevät kunkin kuljetusmuodon osalta yli 1 000 sivua ja muuttuvat pääsääntöisesti kahden vuoden välein.

Vaarallisten aineiden kuljetusta koskevien säännösten ja määräysten tarkoituksena on varmistaa vaarallisten aineiden kuljetusten turvallisuus ja pyrkiä vähentämään mahdollisissa onnettomuustilanteissa vahingon syntymistä ja laajuutta. VAK-lain mukaan kuljetusvälineissä saa kuljettaa vain sellaisia aineita ja sellaisia määriä aineita, joiden kuljetus voidaan järjestää turvallisesti. Vaarallisia aineita, joita ei ole luokiteltu, pakattu ja merkitty säännöksissä ja määräyksissä tarkoitulla tavalla, ei saa kuljettaa. Vaarallisten aineiden kuljetukseen liittyville eri osapuolille on kuljetuksen turvallisuuden varmistamiseksi asetettu erilaisia vastuita ja velvollisuuksia.

VAK-lain mukaan vaarallisten aineiden kuljetukseen osallistuvan henkilöstön tulee olla riittävän ammattitaitoista. Tarvittavasta koulutuksesta ja muusta pätevyydestä säädetään tarkemmin vaarallisten aineiden kuljetuksia koskevilla kuljetusmuotokohtaisilla valtioneuvoston asetuksilla. Liikenteen turvallisuusviraston päätöksellä voidaan antaa tarkempia määräyksiä aluskuljetukseen tarvittavan koulutuksen ja muun pätevyyden käytännön toteutuksesta ja muista teknisistä yksityiskohdista. Liikenteen turvallisuusvirasto ei ole kuitenkaan antanut tällaisia määräyksiä.

VAK-laissa on erityissäännökset vaarallisten aineiden ilmakuljetukseen liittyviä tehtäviä suorittavan henkilöstön pätevydestä ja koulutuksesta. Koulutuksesta säädetään tarkemmin VAK-ilma-asetuksella. Ilmailuhallinnon ilmailumääräyksessä (OPS M1-18) on annettu tarkempia määräyksiä koulutuksen käytännön toteutuksesta ja muista koulutukseen liittyvistä teknisistä yksityiskohdista.

VAK-lain mukaan rautatieyrityksellä tulee olla ajan tasalla oleva turvallisuus selvitys ratapihalle, jonka kautta kuljetetaan merkittäviä määriä vaarallisia aineita. Ratapihan turvallisuus selvityksen hyväksyy Liikenteen turvallisuusvirasto. Turvallisuus selvityksestä säädetään tarkemmin VAK-rautatieasetuksen 32 §:llä.

VAK-tieasetuksen 22 §:n mukaan tiekuljetuksissa räjähteiden kuljetukseen käytettävien ajoneuvojen ja vaarallisten aineiden kuljetuksiin käytettävien säiliöajoneuvojen on lähtökohtaisesti oltava erikseen hyväksytyjä vaarallisten aineiden kuljetukseen, ja ne on vuosittain katsastettava. Hyväksynnän ja vuosikatsastuksen suorittaa Liikenteen turvallisuusviraston valtuuttama katsastustoimipaikka, jolla on edellytykset suorittaa tehtävä.

Liikenne- ja viestintäministeriö on tehnyt viiden vuoden välein selvityksen kuljetetuista vaarallisista aineista eri kuljetusmuodoissa. Tiedot ovat perustuneet lähettäviltä yrityksiltä sekä liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan virastoilta saatuihin tietoihin. Tietojenanto on perustunut vapaaehtoisuuteen.

1.2 Kansainvälinen kehitys sekä ulkomaiden ja EU:n lainsäädäntö

Vaarallisten aineiden kuljetusta koskevat Euroopan unionin säännökset sekä kansainväliset sopimukset ja suositukset perustuvat Yhdistyneiden Kansakuntien Talous- ja Sosiaalineuvoston mallisääntöihin, joita uudistetaan kahden vuoden välein. Kansainvälisissä kuljetusmuoto kohtaisissa sopimuksissa ja suosituksissa sekä Euroopan unionin lainsäädännössä on otettu huomioon eri kuljetusmuodoista johtuvat erot.

Vaarallisten aineiden kuljetuksia koskevat kansainväliset sopimukset

Vaarallisten aineiden kansainvälisiä tiekuljetuksia koskee vaarallisten tavaroiden kansainvälisistä tiekuljetuksista vuonna 1957 tehty eurooppalainen sopimus (SopS 23/1979), jäljempänä ADR-sopimus.

Kansainvälisiä rautatiekuljetuksia koskevan yleissopimuksen (COTIF) (SopS 52/2006) liite C sisältää vaarallisten aineiden kansainvälisiä rautatiekuljetuksia koskevat yksityiskohtaiset ja laajat, 1 000 sivua käsittävät määräykset, jäljempänä RID-määräykset.

Ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehty kansainvälinen yleissopimus, jäljempänä SOLAS-yleissopimus, tuli Suomessa voimaan vuonna 1981 (SopS 11/1981). Sopimusta on muutettu useita kertoja Kansainvälisen merenkulkujärjestön (IMO) meriturvallisuuskomitean (MSC) päätöksellä. Kansainvälisen merenkulkujärjestön vaarallisten aineiden kansainvälinen merenkulku alan kuljetussäännöstö, IMDG-säännöstö, otettiin vuoden 2004 alusta osaksi SOLAS-yleissopimusta. IMDG-säännöstö sisältää määräyksiä pakattujen vaarallisten aineiden kansainvälisestä kuljetuksesta aluksessa.

Vaarallisten aineiden ilmakuljetuksia koskevat säännökset perustuvat Kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön (ICAO) kansainvälisen siviili-ilmailun yleissopimuksen (SopS 11/1949) nojalla julkaisemiin teknisiin määräyksiin, ICAO-TI.

Vaarallisten aineiden kuljetuksia sisävesillä koskee eurooppalainen vaarallisten tavaroiden kansainvälisiä sisävesikuljetuksia koskeva sopimus, ADN-sopimus. Suomi ei ole liittynyt ADN-sopimukseen.

Vaarallisten aineiden sisämaan- ja ilmakuljetukset Euroopan unionissa

Euroopan unionissa vaarallisten aineiden sisämaankuljetuksia koskee vaarallisten aineiden sisämaankuljetuksista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (2008/68/EY), jäljempänä VAK-direktiivi. Direktiivi on luonteeltaan puiteellinen, ja sillä on saatettu vaarallisten aineiden sisämaankuljetuksia koskevat kansainväliset sopimukset osaksi Euroopan unionin lainsäädäntöä. Direktiivin liitteessä I on viittaus vaarallisten

aineiden tiekuljetuksia koskevaan ADR-sopimukseen, liitteessä II rautatiekuljetuksia koskeviin RID-määräyksiin ja liitteessä III sisävesiä koskevaan ADN-sopimukseen. Koska Suomen sisävedet eivät ole sisävesien kautta yhteydessä muiden unionin jäsenvaltioiden sisävesiin, rajautuvat Suomen sisävedet direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle.

VAK-direktiivin tarkoituksena on varmistaa vaarallisten aineiden tie-, rautatie- ja sisävesikuljetusten turvallisuus EU:n alueella.

Vaarallisten aineiden kaupallisessa ilmakuljetuksessa kuljetuksen suorittajaa koskevat teknisten sääntöjen ja hallinnollisten menettelyjen yhdenmukaistamisesta siviili-ilmailun alalla annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3922/91 liite III, jäljempänä EU-OPS. EU-OPS on annettu teknisten sääntöjen ja hallinnollisten menettelyjen yhdenmukaistamisesta siviili-ilmailun alalla annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3922/91 muuttamisesta annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 1899/2006. EU-OPS:a on muutettu neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3922/91 muuttamisesta kaupallisiin lentokoneella suoritettaviin ilmakuljetuksiin sovellettavien yhteisten teknisten vaatimusten ja hallinnollisten menettelyjen osalta annetulla komission asetuksella (EY) N:o 8/2008 ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3922/91 muuttamisesta kaupallisiin lentokoneella suoritettaviin ilmakuljetuksiin sovellettavien teknisten vaatimusten ja hallinnollisten menettelyjen osalta annetulla komission asetuksella (EY) N:o 859/2008.

Euroopan lentoturvallisuusvirasto, jäljempänä EASA, perustettiin vuonna 2002 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 1592/2002 yhteisistä siviili-ilmailua koskevista säännöistä ja Euroopan lentoturvallisuusviraston perustamisesta standardoimaan, valvomaan, seuraamaan ja koordinoimaan eurooppalaista lentoturvallisuustyötä asetuksen soveltamisalalla sekä toimimaan eurooppalaisena lupaviranomaisena. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 216/2008 yhteisistä siviili-ilmailua koskevista säännöistä ja Euroopan lentoturvallisuusviraston perustamisesta sekä neuvoston direktiivin 91/670/ETY, asetuksen (EY) N:o 1592/2002 ja direktiivin 2004/36/EY kumoamisesta 8 artiklan nojalla

valvonnan käsittävää sääntelymenettelyä noudattaen voidaan antaa täydentäviä säännöksiä lentokoneella suoritettavassa ilmakuljetuksessa sovellettavista teknisistä vaatimuksista ja hallinnollisista menettelyistä. EASA:n valmistelemat, komission asetuksella annettavat EU-OPS:ia vastaavat täydentävät säännökset, jäljempänä EASA-OPS, kumoavat EU-OPS:n, kun ne tulevat voimaan. Siihen asti sovelletaan EU-OPS:a. EASA-OPS oli lausuntokierroksella vuoden 2009 aikana, ja perusasetuksen mukaan sen pitäisi tulla voimaan viimeistään vuonna 2012.

Edellä kuvattuja yhdenmukaisia vaatimuksia ja menettelyjä sovelletaan kaikkiin yhteisön lentotoiminnan harjoittajien käyttämiin ilma-aluksiin riippumatta siitä, onko ne rekisteröity jossakin jäsenvaltiossa vai kolmannessa maassa.

2 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Lain soveltamisalalla ilma-aluksessa Suomen alueella ja suomalaisessa ilma-aluksessa Suomen alueen ulkopuolella otettaisiin huomioon Euroopan unionin asetusten ensisijaisuus Suomen lainsäädäntöön nähden.

VAK-lain suhdetta kemikaalien käytönäköisiä menettelyjä koskeviin säädöksiin selkeytettäisiin.

Vaarallisten aineiden kuljetuksissa keskeisten toimijoiden, lähettäjän ja kuljetuksen suorittajan velvollisuuksia täsmennettäisiin. Lähettäjän olisi varmistettava, ettei hän jätä kuljetettavaksi vaarallisia aineita, joiden kuljetus on kielletty. Kuljetuksen suorittajan tulisi puolestaan omalta osaltaan varmistaa, ettei hän ota kuljetettavaksi ja kuljeta vaarallisia aineita, joiden kuljetus on kielletty.

Vaarallisten aineiden kuljetuksissa työkentelevien henkilöiden pätevyyttä koskevia säännöksiä täsmennettäisiin vastaamaan kansainvälisiä Suomea sitovia vaarallisten aineiden kuljetuksia koskevia velvoitteita. Erityissäännöksiä pätevyydestä ilmakuljetukseen liittyvissä asioissa täsmennettäisiin niin, että koulutusta antavalla opetushenkilöstöllä tulisi olla hyvät tiedot vaarallisten aineiden ilmakuljetuksesta ja riittävä opetustaito. Lisäksi annettaisiin Liikenteen turvallisuusvirastolle valtuudet antaa tarkempia koulutuksen

antajan ammattitaitoa koskevia määräyksiä, joiden sisältö rajattaisiin koskemaan kansainvälisen siviili-ilmailun yleissopimuksen nojalla standardeina julkaistuja vaarallisten aineiden ilmakuljetusta koskevia teknisiä määräyksiä.

Lakiin otettaisiin perussäännökset vaarallisten aineiden kuljetukseen käytettävien ajoneuvojen vaatimuksista ja säännökset vaarallisten aineiden kuljetukseen käytettävän ajoneuvon erillisestä hyväksynnästä vaarallisten aineiden kuljetukseen (VAK-hyväksyntä) ja ajoneuvon vuosittaisesta katsastuksesta (VAK-katsastus) sekä hyväksynnän ja katsastuksen suorittajasta. Kyseiset säännökset ovat tällä hetkellä VAK-tieasetuksessa. Liikenteen turvallisuusvirasto voisi valtuuttaa katsastustoimipaikan myöntämään VAK-hyväksyntöjä ja suorittamaan VAK-katsastuksia.

Lisäksi lakiin otettaisiin perussäännös vaarallisten aineiden luokituksesta kuljetusta varten.

Esityksessä velvoitettaisiin Liikennevirasto kokoamaan turvallisuusselvitys koko ratapihalle, jonka kautta kuljetetaan merkittäviä määriä vaarallisia aineita. Kyseinen velvoite on tällä hetkellä VAK-rautatieasetuksessa Ratahallintokeskuksella.

Lisäksi esityksessä otettaisiin huomioon 1 päivä tammikuuta 2010 voimaan tullut liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan virastouudistus.

3 Esityksen vaikutukset

Esityksellä ei ole merkittäviä valtiontaloudellisia vaikutuksia.

Vaarallisten aineiden kuljetukseen liittyvien osapuolten velvollisuuksia, vaarallisten aineiden kuljetusketjussa työskentelevien henkilöiden koulutusta ja erityisesti vaarallisten aineiden ilmakuljetuksiin liittyvää koulutusta koskeviin säännöksiin esitetään täsmennyksiä. Lisäksi vaarallisten aineiden kuljetuksiin käytettävien ajoneuvojen hyväksynnästä ja ratapihojen turvallisuusselvitysten kokoamisesta säädettäisiin nyt laissa. Ehdotetut muutokset vastaavat kuitenkin pitkälti nykyistä tilannetta, joten niillä olisi vain vähäisiä vaikutuksia kuljetusten osapuoliin ja nykyiseen käytäntöön eri kuljetusmuodoissa.

Esityksellä parannettaisiin vaarallisten aineiden kuljetusturvallisuutta eri kuljetusmuodoissa saattamalla kansallinen lainsäädäntö vastaamaan alaa koskevia kansainvälisiä velvoitteita. Lakiin ehdotetut muutokset perustuvat laajassa määrin kansainvälisiin sopimuksiin ja suosituksiin sekä Euroopan unionin lainsäädäntöön.

4 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu liikenne- ja viestintäministeriössä. Valmisteluun ovat oman toimialansa osalta osallistuneet myös ennen vuotta 2010 Merenkululaitos ja Ilmailuhalinto.

Lakiluonnos on ollut vaarallisten aineiden kuljetusasiain neuvottelukunnan käsittelyssä, eikä sillä ole ollut huomautettavaa esitykseen.

Ehdotuksesta on pyydetty lausunnot oikeusministeriöltä, sisäasiainministeriöltä, sosiaali- ja terveysministeriöltä, ulkoasiainministeriöltä, työ- ja elinkeinoministeriöltä, ympäristöministeriöltä, Liikenteen turvallisuusvirastolta, Liikennevirastolta, Turvatekniikan keskukselta, Säteilyturvakeskukselta, Liikkuvalta poliisilta, Rajavartiolaitokselta, Tullilaitokselta, Öljy- ja Kaasualan Keskusliitto ry:ltä, Kemianteollisuus ry:ltä, Suomen Huolintaliikkeiden Liitto ry:ltä, VR-yhtymä Oy:ltä ja Suomen Kuljetus ja Logistiikka ry:ltä sekä useilta muilta vaarallisten aineiden kuljetusten sidostyhmiltä.

Saaduissa lausunnoissa on tehty eräitä la- kiehdotusta ja sen perusteluita koskevia muutosehdotuksia, jotka on otettu huomioon esityksen jatkovalmistelussa. Erityisesti ajoneuvojen hyväksyntää ja katsastusta vaarallisten aineiden kuljetukseen koskevaa 7 a—7 c §:ää ja ratapihan turvallisuusselvitystä koskevaa 12 §:n 3 momenttia on täsmennetty annettujen lausuntojen perusteella. Myös esityksen perusteluita on täsmennetty.

5 Riippuvuus muista esityksistä

Hallituksen esitys laeiksi eräiden Turvatekniikan keskuksen tehtäviä ja toimivaltaa koskevien lakien muuttamisesta on tarkoitettu antaa eduskunnalle syksyllä 2010. Lakiehdotukset tulisivat voimaan 1 päivänä tammi-

kuuta 2011. Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 6 §:n 1 momenttia siten, että muutoksessa huomioitaisiin liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan virastouudistus, jolloin valvontaviranomaisena toimisi Liikenteen turvallisuusvirasto. Esityksessä muutettaisiin Merenkululaitoksen, Ilmailuhallinnon, Rautatieviraston ja Ajo-
neuvohallintokeskuksen nimi Liikenteen tur-

vallisuusvirastoksi. Vastaava muutosesitys sisältyy tähän nyt käsiteltävänä olevaan hallituksen esitykseen. Erillinen vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain muutosesitys, joka sisältyy eräiden Turvatekniikan keskuksen tehtäviä ja toimivaltaa koskevien lakien muuttamisesta annettuun hallituksen esitykseen, on otettava huomioon käsiteltäessä nyt esillä olevaa hallituksen esitystä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotuksen perustelut**1.1 Virastouudistuksista johtuvat muutokset***Liikenteen turvallisuusvirasto*

Vuoden 2010 alusta tuli voimaan laki Liikenteen turvallisuusvirastosta (863/2009). Lailla yhdistettiin Merenkululaitoksen meriturvallisuustoiminto, alusliikenteen ohjauksen ja luotsauksen viranomaistoiminnot ja alusrekisterin pitäminen, Ilmailuhallinto, Rautatievirasto ja Ajoneuvohallintokeskus Liikenteen turvallisuusvirastoksi.

Liikenteen turvallisuusvirastosta annetun lain 7 §:n mukaan muussa laissa oleva viittaus Ilmailuhallintoon, Rautatievirastoon tai Ajoneuvohallintokeskukseen tai niiden tehtäviin sekä viittaus sellaisiin tehtäviin, joita hoidetaan Merenkululaitoksen meriturvallisuustoimistossa tarkoittaa lain tultua voimaan Liikenteen turvallisuusvirastoa. Nyt muutettavana olevan lain 6 §:n 1 momentissa, 9 §:n 2 momentissa, 10 a §:n 4 momentissa, 10 b §:n 2 momentissa, 11 §:n 2 momentissa, 11 a §:n 1—3 momentissa, 11 b §:n 2 momentissa, 11 c §:n 1 ja 4 momentissa, 11 d §:n 6 momentissa, 12 §:n 2, 3, ja 5 momentissa, 13 a §:ssä, 14 a §:n 3 momentissa, 20 §:n 1 momentissa, 23 a §:n 3 1 momentissa sekä 24 §:n 2 momentissa mainitaan Merenkululaitos taikka yksi tai useampi Liikenteen turvallisuusvirastoon kokonaan yhdistetyistä virastoista, joten mainituissa lainkohdissa kyseisen viraston nimen tilalla mainittaisiin Liikenteen turvallisuusvirasto.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Nyt muutettavana olevan lain 12 §:n 4 momentissa säädetään, että satamaa koskevan turvallisuus selvityksen tulee olla muun ohessa alueellisen ympäristökeskuksen saatavissa. Vuoden 2010 alusta tuli voimaan laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista (897/2009). Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset vastaavat nykyisin muun ohessa

niistä tehtävistä, jotka aikaisemmin kuuluivat alueellisille ympäristökeskuksille, joten lain 12 §:n 4 momentissa mainittaisiin alueellisen ympäristökeskuksen sijasta elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus.

1.2 Lakiehdotuksen muut muutokset

2 §. *Lain soveltamisala.* Pykälän 1 momentin 3 kohtaa rajattaisiin siten, että soveltamisalassa otettaisiin huomioon Euroopan unionin asetusten ensisijaisuus Suomen lainsäädäntöön nähden. Euroopan unionin asetusten velvoitteet koskevat sellaisinaan vaarallisten aineiden ilmakuljetuksia suorittavia kuljetuksen suorittajia kaupallisessa ilmakuljetuksessa. Osittain vastaavanlainen säännös on myös ilmailulaissa (1194/2009).

Yleisperusteluissa on tarkemmin kuvattu EU-OPS:ssa ja EASA-OPS:ssa asetettuja ensisijaisia velvoitteita vaarallisten aineiden ilmakuljetuksia kaupallisessa ilmakuljetuksessa suorittaville kuljetusten suorittajille. Pykälän 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettaisiin EU-OPS:a ja myöhemmin voimaantulevaa EASA-OPS:a.

3 a §. *Vaarallisten aineiden kuljetusluokat.* Pykälään otettaisiin uusi säännös vaarallisten aineiden jakamisesta yhdeksään kuljetusluokkaan. Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tarkemmin näistä kuljetusluokista. Sen sijaan aineiden luokituskriteereistä ja luokitukseen liittyvistä testeistä säädetään liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella, mistä on jo valtuussäännös 24 §:ssä.

4 §. *Suhde eräisiin säädöksiin.* Pykälän 3 momentissa muutettaisiin vaarallisten kemikaalien käsittelyä koskeva viittaus vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelystä annettuun lakiin (390/2005), jäljempänä kemikaaliturvallisuuslaki. Lisäksi momenttiin ehdotetaan lisättäväksi käytön aikaisen vaarallisten kemikaalien luokituksen, päällysten ja merkitsemisen osalta viittaus kemikaalilakiin (744/1989) ja vaarallisten kemikaalien luokituksen, pakkaamisen ja merkitsemisen osalta CLP-asetukseen (EY) N:o 1272/2008 ja kemikaalien rekisteröinnin, arvioinnin, lu-

pamenettelyjen ja rajoitusten osalta REACH-asetukseen (EY) N:o 1907/2006. Vastaavanlainen viittaussäännös CLP- ja REACH-asetuksiin on kemikaaliturvallisuuslaissa.

Muutoksella selvennettäisiin sitä, että VAK-lain lisäksi kemikaalien käsittelystä ja kemikaalien luokituksista, päällyksestä ja merkitsemisestä käyttöä varten säädetään erikseen.

7 a §. *Vaarallisten aineiden kuljetukseen käytettävää ajoneuvoa koskevat vaatimukset.* Lakiin otettaisiin uusi pykälä ajoneuvon soveltavuudesta VAK-kuljetuksiin.

Pykälän *1 momenttiin* otettaisiin säännös vaarallisten aineiden kuljetukseen käytettävän ajoneuvon soveltavuudesta. Ajoneuvon tulisi olla rakenteeltaan, teknisiltä ominaisuuksiltaan ja varusteiltaan vaarallisten aineiden kuljetukseen soveltuva.

Pykälän *2 momenttiin* otettaisiin säännös vaarallisten aineiden kuljetukseen käytettävien ajoneuvojen hyväksynnästä ja vuosittaisesta katsastuksesta. Nykyisin näistä velvoitteista säädetään valtioneuvoston asetuksella, ja ne perustuvat VAK-direktiivin liitteen I sisältämään ADR-sopimukseen.

Ehdotetun *2 momentin* mukaan Liikenteen turvallisuusvirasto voi tyyppihyväksyä vaarallisten aineiden kuljetukseen tarkoitettua ajoneuvon. Liikenteen turvallisuusvirasto on myös ajoneuvolaissa (1090/2002) tarkoitettu tyyppihyväksyntäviranomaisena. Tyyppihyväksynnän lisäksi vaarallisten aineiden kuljetukseen käytettävä säiliöajoneuvo ja räjähteiden kuljetukseen käytettävä ajoneuvo olisi erikseen hyväksyttävä kyseisiin kuljetuksiin, jäljempänä VAK-hyväksyntä, ja lisäksi katsastettava vuosittain, jäljempänä VAK-katsastus, jos ajoneuvossa kuljetetaan vähäistä suurempia määriä vaarallisia aineita.

Pykälän *3 momentin* mukaan ministeriön asetuksella voitaisiin tarkemmin säätää kuljetuksista, joissa ajoneuvolta ei edellytetä VAK-hyväksyntää ja VAK-katsastusta. VAK-direktiivin liitteen I mukaiset vaarallisten aineiden tiekuljetusta koskevat säännökset sisältävät runsaasti poikkeuksia, jolloin kuljetusta koskevia yleisiä säännöksiä ei tarvitse soveltaa. Yleensä nämä poikkeukset liittyvät kuljetettavan aineen pieneen määrään tai aineen vähäiseen vaarallisuuteen. Esimerkiksi säiliöajoneuvoilta, joiden säiliön

tilavuus on enintään 1 m³, ei edellytetä erillistä VAK-hyväksyntää. Myöskään erillistä VAK-hyväksyntää ei edellytetä ajoneuvolta, jossa kuljetetaan yksittäistilavuudeltaan enintään 3 m³:n säiliökonttia.

7 b §. *VAK-hyväksynnän myöntäjä ja VAK-katsastuksen suorittaja.* Lakiin otettaisiin uusi pykälä VAK-hyväksynnän myöntäjästä ja VAK-katsastuksen suorittajasta.

Pykälän *1 momentin* mukaan Liikenteen turvallisuusvirasto voisi valtuuttaa katsastustoimipaikan myöntämään VAK-hyväksyntöjä ja suorittamaan VAK-katsastuksia. Ajoneuvojen katsastusluvista säädetään ajoneuvojen katsastusluvista annetussa laissa (1099/1998). Virasto voisi myös valtuuttaa yksittäishyväksynnän myöntäjän myöntämään VAK-hyväksyntöjä. Katsastuslupa myönnetään katsastustoimipaikkakohtaisena. Yksittäishyväksynnän myöntäjästä säädetään puolestaan ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annetuissa laissa (227/2009) ja ajoneuvojen yksittäishyväksyntöjen väliaikaisesta järjestämisestä annetussa laissa (228/2009). Nykyisin yksittäishyväksynnät myöntää rekisteröintikatsastuksia suorittamaan oikeutetut katsastus suorittajat. Vuoden 2011 alusta Liikenteen turvallisuusvirasto tekee sopimuksia yksittäishyväksyntöjen myöntämisestä kyseisten palvelujen tuottajien kanssa.

VAK-hyväksyntöjen myöntämisoikeus ja VAK-katsastusten suorittamisoikeus olisivat *1 momentin* mukaan sidotut oikeuteen suorittaa katsastuksia myös siten, että oikeus VAK-hyväksyntöjen myöntämiseen ja VAK-katsastusten suorittamiseen päättyisivät samalla, kun päättyy oikeus suorittaa katsastuksia.

Pykälän *2 momentin* mukaan Liikenteen turvallisuusviraston olisi valvottava VAK-hyväksyntöjen myöntäjien ja VAK-katsastusten suorittajien toimintaa kyseisissä tehtävissä. Virasto voisi antaa näille huomautuksia tai kirjallisia varoituksia, jos VAK-hyväksyntöjä ei myönnettäisi tai VAK-katsastuksia suoritettaisi asianmukaisesti. Jos kirjallisesta varoituksesta huolimatta toimintaa ei saataisi asianmukaiseksi, Liikenteen turvallisuusvirasto peruuttaisi oikeuden myöntää VAK-hyväksyntöjä ja suorittaa VAK-katsastuksia.

Pykälän 3 momenttiin otettaisiin säännös siitä, että maanpuolustuksen kannalta välttämättömien puolustusvoimien ajoneuvojen VAK-hyväksynät ja VAK-katsastukset suoritaisi autontarkastaja. Puolustusvoimissa VAK-hyväksyntöjen myöntäjien ja VAK-katsastusten suorittajien toimintaa valvoisi pääesikunta.

7 c §. *VAK-hyväksyntöjä myöntävän ja VAK-katsastuksia suorittavan henkilön pätevyysvaatimukset.* Pykälään otettaisiin uudet säännökset VAK-hyväksyntöjä myöntävän ja VAK-katsastuksia suorittavan henkilön pätevyydestä VAK-hyväksyntöjen ja VAK-katsastusten suorittamiseen. Lisäksi liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella säädettäisiin tarkemmin tähän tehtävään edellytetystä erikoiskoulutuksesta. Puolustusministeriön asetuksella voitaisiin säätää puolustusvoimien VAK-hyväksyntöjä myöntävältä ja VAK-katsastuksia suorittavalta henkilöltä edellytettävästä erikoiskoulutuksesta.

8 §. *Lähettäjän yleiset velvollisuudet.* Pykälään otettaisiin uusi 1 momentti, jolloin nykyinen 1 ja 2 momentti siirtyisivät sellaisinaan 2 ja 3 momentiksi.

Uudessa 1 momentissa säädettäisiin, että lähettäjän sekä aluskuljetuksissa laivaajan ja lastinantajan olisi varmistettava ennen vaarallisten aineen jättämistä kuljetettavaksi, ettei aineen kuljettaminen ole kielletty. Perussäännös vaarallisten aineiden kuljetuskiellosta on 14 a §:ssä. Vaarallisimpien aineiden kuljetus on lähtökohtaisesti kielletty. Tällaisia aineita ovat esimerkiksi stabiloimaton vetyperoksidi tai yli 60 % vetyperoksidia sisältävä stabiloimaton vetyperoksidin vesiliuos. Lisäksi kuljetusmuodosta riippuen kuljetukseen kielletyt aineet voivat vaihdella. Esimerkiksi tiettyjen lämpötilavalvontaa edellyttävien orgaanisten peroksidien, kuten UN 3111 orgaaninen peroksidi tyyppi B, nestemäinen, lämpötilavalvottu, kuljetus rautatiellä on kielletty. Sen kuljetus tiellä on kuitenkin sallittu.

Eri kuljetusmuodoista ilmakuljetuksissa kuljetukseen kiellettyjen aineiden määrä on suurin.

Lähettäjä vastaa voimassa olevan 2 momentin mukaan kuljetettavaksi jätettävän aineen luokitukselta. Näin ollen olisi perusteltua, että hän varmistaisi myös, ettei hän jät-

täisi kuljetettavaksi sellaista ainetta, jonka kuljetus on kielletty.

9 §. *Kuljetuksen suorittajan velvollisuudet.* Pykälän 1 momenttia täsmennettäisiin niin, että kuljetuksen suorittajan tulisi huolehtia siitä, että vaarallisten aineiden kuljetukseen käytettävää rautatievaunua voi käyttää tähän tehtävään. Vastaavantyyppinen velvoite on jo muiden kuljetusmuotojen osalta.

Lisäksi kuljetuksen suorittajan tulisi varmistaa, ettei se kuljeta vaarallisia aineita, joiden kuljetus on kielletty. Varmistaminen perustuisi lähettäjän sille toimittamiin asiakirjoihin, joissa on ilmoitettu kuljetettavan aineen luokitustiedot. Tämän tiedon perusteella kuljetuksen suorittajan olisi mahdollista varmistaa kyseessä olevaa kuljetusmuotoa koskevista vaarallisten aineiden kuljetusten säännöksistä, onko aineen kuljettaminen kiellettyä.

11 §. *Henkilöstön yleinen pätevyys.* Pykälää täsmennettäisiin vastaamaan kansainvälisiä alaa koskevia Suomea sitovia velvoitteita.

Pykälän 1 momenttia täsmennettäisiin siten, että vaarallisten aineiden kuljetukseen ja tilapäiseen säilytykseen liittyviä tehtäviä suorittavan henkilön työtehtävissään tarvitseman koulutuksen tai muun pätevyyden tulee olla riittävän usein päivitetty, jotta tarvittava pätevyys säilyisi säännösten ja määräysten muuttuessa.

Pykälän 2 momentin valtuussäännöstä täydennettäisiin siten, että tarvittavan koulutuksen rakenteesta ja sisällöstä voitaisiin säätää valtioneuvoston asetuksella. Valtuussäännöstä täydennettäisiin lisäksi siten, että Liikenteen turvallisuusviraston päätöksellä voitaisiin antaa tarkempia määräyksiä satamalueella vaarallisten aineiden kuljetukseen ja tilapäiseen säilytykseen liittyvän koulutuksen ja muun pätevyyden käytännön toteutuksesta ja muista teknisistä yksityiskohdista. Tällaisia säännöksiä ja määräyksiä ei kuitenkaan nyt ole tarkoitus antaa. Lähinnä tarkemmat säännökset ja määräykset voisivat jatkossa liittyä kansainvälisen veloitteen voimaansaattamiseen. Nykyisin kansainvälisissä velvoitteissa on suosituksia maissa työskentelevän henkilöstön koulutusohjelmasta.

Pykälän 3 momenttia täsmennettäisiin siten, että työnantajan lisäksi työntekijällä tulisi olla tiedot tässä pykälässä tarkoitettusta

koulutuksesta. Lisäksi valvontaviranomainen voisi saada pykälässä tarkoitetut koulutustiedot sen varmistamiseksi, että annettu koulutus on ollut riittävää ottaen huomioon henkilön työtehtävät.

Pykälän 4 momenttiin otettaisiin ilmakuljetuksia koskevan Suomea sitovan kansainvälisen velvoitteen mukainen säännös, jonka mukaan työnantajan tulisi säilyttää koulutustiedot kolme vuotta viimeisimmän hyväksytyt koulutuksen suorittamisen jälkeen. Tie- ja rautatiekuljetusten osalta vuoden 2011 alusta voimaantulevien ADR-sopimuksen määräysten ja RID-määräysten muutoksissa edellytetään, että toimivaltainen viranomainen päättää koulutustietojen säilyttämisestä. Nyt ehdotetaan yhtenäistettäväksi tie-, rautatie- ja ilmakuljetuksiin liittyvien koulutustietojen säilyttäminen kolmeen vuoteen. Velvoite koskisi jatkossa myös kotimaan kuljetuksia.

11 a §. *Erityissäännökset pätevydestä ilmakuljetukseen liittyvissä asioissa.* Pykälän 2 momenttia täsmennettäisiin niin, että koulutusta antavalla opetushenkilöstöllä tulisi olla hyvät tiedot vaarallisten aineiden ilmakuljetuksesta ja riittävä opetustaito.

Pykälän 3 momentin muutoksen mukaan valtioneuvosto voisi antaa tarkempia säännöksiä myös koulutuksen antajan ammattitaidosta. Lisäksi täsmennettäisiin Liikenteen turvallisuusviraston valtuuksia antaa tarkempia määräyksiä myös koulutuksen antajan ammattitaitoon liittyvistä teknisistä yksityiskohdista. Viraston norminanto rajattaisiin koskemaan kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön kansainvälisen siviili-ilmailun yleissopimuksen nojalla standardeina julkaisemia vaarallisten aineiden ilmakuljetusta koskevia teknisiä määräyksiä.

12 §. *Kuljetus ja tilapäinen säilytys kuljetusketjussa.* Pykälän 3 momentissa säädettäisiin, että Liikenteen turvallisuusvirasto nimeäisi ratapihat, joilta edellytettäisiin turvallisuus selvitys. Liikennevirasto kokoaisi koko ratapihaa koskevan turvallisuus selvityksen. Se huolehtisi myös siitä, että ratapihalla eri toimijoiden, mukaan lukien kuljetusten suorittajien ja ratapihan omistajan tai haltijan toiminnot, muodostavat toimivan kokonaisuuden. Liikenteen turvallisuusvirasto hyväksyisi koko ratapihan turvallisuus selvityk-

sen. Nykyisin turvallisuus selvityksen koostamisesta säädetään VAK-rautatieasetuksen 32 §:ssä. Turvallisuus selvitystä koskeva valtuussäännös on VAK-lain 12 §:n 5 momentissa.

20 §. *Oikaisun hakeminen.* Lain 20 §:n 3 momenttiin otettaisiin säännös, jonka mukaan VAK-hyväksynnän myöntäjän ja VAK-katsastuksen suorittajan näissä asioissa tekemään päätökseen haettaisiin muutosta teke-mällä oikaisuvaatimus Liikenteen turvallisuusvirastolle. Näin varmistettaisiin, ettei oikeusturva vaarantuisi VAK-hyväksynnöissä ja VAK-katsastuksissa.

23 §. *Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen.* Pykälän 3 momentista poistettaisiin maininta Ratahallintokeskuksesta tarpeettomana.

23 b §. *Viranomaisen oikeus tietojen saantiin.* Lakiin otettaisiin uusi pykälä viranomaisten oikeudesta tietojen saantiin.

Liikenne- ja viestiministeriö on tehnyt viiden vuoden väliajoin selvityksen maassamme kuljetettavista vaarallisista aineista. Nämä selvitykset on myös julkaistu. Tiedot selvityksiin on saatu pyytämällä tietoja vaarallisten aineiden kuljetukseen lähettäviltä yrityksiltä, Ratahallintokeskuksesta, Merenkululaitokselta ja Ilmailuhallinnolta. Tietojen antaminen on perustunut vapaaehtoisuuteen.

Ehdotuksen mukaan tietoja saisi jatkossa liikenne- ja viestintäministeriön lisäksi myös uusi virasto: Liikenteen turvallisuusvirasto. Tietoja olisivat velvolliset antamaan vaarallisia aineita kuljetukseen lähettävät tahot sekä näiden aineiden kuljetuksen suorittajat ja vastaanottajat. Vaarallisten aineiden kuljetusta koskevat säännökset koskevat koko kuljetusketjua, joka muodostuu lähettäjistä, kuljetuksen suorittajista ja vastaanottajista.

Tietoja voitaisiin pyytää riskienhallintaan liittyvää tutkimusta ja tilastointia varten. Tietoja voitaisiin antaa jatkossa salassapitosäännösten estämättä myös pelastus- ja väylänpito viranomaisille. Tietoja luovutettaisiin viranomaisille, joten tietojenluovutukseen sovellettaisiin muutoin, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään. Tiedoissa voisi olla kyse liike- ja ammattisalaisuuden piiriin kuuluvia asioita. Erityisesti erilaisia pelastussuunnitelmia valmisteltaessa on tärkeitä, että

viranomaiset tietävät alueella kuljetettavista vaarallisista aineista. Väylänpitäjät voivat puolestaan esimerkiksi teiden rakentamisessa ja muussa tienpidossa ottaa huomioon kuljetettavat vaaralliset aineet.

2 Tarkemmat säännökset ja määräykset

Lakiin ehdotettujen valtuussäännösten nojalla ei ole tarkoitus antaa kokonaan uusia asetuksia tai määräyksiä.

Uudessa 3 a §:ssä annettaisiin valtioneuvostolle valtuus säätää tarkemmin vaarallisten aineiden kuljetusluokista. Pykälässä olisi perussäännös näistä luokista.

Uuden 7 a §:n 2 momentissa annettaisiin liikenne- ja viestintäministeriölle valtuus säätää tarkemmin vaarallisten aineiden kuljetukseen käytettävän ajoneuvon erityisestä rakenteesta, teknisistä ominaisuuksista ja varusteista sekä sellaisista säiliö- ja räjähdekuljetuksista, joissa ajoneuvolta ei edellytetäisi VAK-hyväkyntää tai VAK-katsastusta. Perussäännökset näistä asioista olisivat 7 a §:n 1 momentissa.

Uudessa 7 c §:ssä annettaisiin liikenne- ja viestintäministeriölle valtuudet säätää tarkemmin VAK-hyväksyntöjä ja VAK-katsastuksia suorittavalta henkilöltä edellyttävästä erikoiskoulutuksesta. Puolustusministeriön asetuksella säädettäisiin kuitenkin tarkemmin puolustusvoimien autotarkastajan erikoiskoulutuksesta. Perussäännös erikoiskoulutuksesta olisi 7 c §:n 1 momentissa.

Lakiin ehdotetun 11 §:n 2 momentin nojalla voitaisiin myös vaarallisten aineiden kuljetukseen liittyviä tehtäviä suorittavien henkilöiden koulutuksen ja muun pätevyyden rakenteesta ja sisällöstä säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Lakiin on ehdotettu täsmennettäväksi myös Liikenteen turvallisuusviraston määräystenantovaltuuksia siten, että Liikenteen turvallisuusviraston päätöksellä voitaisiin antaa tarkempia määräyksiä satama-alueella vaarallisten aineiden kuljetukseen ja tilapäiseen säilytykseen liittyvän henkilöstön koulutuksen ja muun pätevyyden käytännön toteutuksesta ja muista teknisistä yksityiskohdista. Kuten lain yksityiskohtaisissa perusteluissa on todettu, ei tällaisia säännöksiä ja määräyksiä ole nyt tarkoitus

antaa. Lisäksi valtuudet on rajattu koskemaan käytännön toteutusta ja muita teknisii yksityiskohtia, jotka liittyvät lähinnä kansainväliseen velvoitteeseen.

Lakiin ehdotetun 11 a §:n 3 momentin nojalla valtioneuvosto antaisi tarkempia säännöksiä myös ilmakuljetukseen liittyvän koulutuksen antajan ammattitaidosta. Lisäksi Liikenteen turvallisuusviraston päätöksellä voitaisiin antaa tarkempia määräyksiä koulutuksen antajan ammattitaitoon liittyvistä teknisistä yksityiskohdista. Tällainen määräys rajattaisiin koskemaan kansainvälisen siviili-ilmailun yleissopimuksen nojalla standardeina julkaistuja teknisii määräyksiä.

Eräitä säännöksiä on tarkoitus kumota VAK-tie- ja -rautatietasetuksista, koska jatkossa näissä säännöksissä säädetyistä asioista säädettäisiin laissa. Näin VAK-tieasetuksen 22 § liittyen ajoneuvon erilliseen VAK-hyväksyntään ja vuosittaiseen VAK-katsastukseen olisi kumottava. Samoin VAK-rautatietasetuksen 32 §:n velvoite ratapihan turvallisuus selvityksen kokoamisesta olisi kumottava.

Lisäksi valtioneuvostolle annettaisiin 6 §:n 1 momentissa, 9 §:n 2 momentissa, 11 d §:n 6 momentissa ja 12 §:n 5 momentissa nykyisenkaltaiset valtuudet asetuksen antamiseen.

Liikenne- ja viestintäministeriölle annettaisiin 9 §:n 2 momentissa, 10 a §:n 4 momentissa, 11 §:n 2 momentissa, 11 c §:n 1 ja 4 momentissa, 11 d §:n 6 momentissa, 12 §:n 5 momentissa, 13 a §:ssä, 14 a §:n 3 momentissa ja 24 §:n 2 momentissa nykyisenkaltaiset asetuksenantovaltuudet.

Liikenteen turvallisuusvirastolle annettaisiin 9 §:n 2 momentissa, 10 a §:n 4 momentissa, 11 c §:n 1 ja 4 momentissa, 11 d §:n 6 momentissa, 12 §:n 5 momentissa, 13 a §:ssä, 14 a §:n 3 momentissa ja 24 §:n 2 momentissa nykyisenkaltaiset määräystenantovaltuudet.

3 Voimaantulo

Lakiin ehdotetut muutokset ovat vaikutuksiltaan melko vähäisiä, joten laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2011.

4 Suhde perustuslakiin ja säättämisjärjestys

4.1 Julkiset hallintotehtävät

Lakiehdotuksen 7 b §:n mukaan Liikenteen turvallisuusvirasto voi valtuuttaa katsastustoimipaikan myöntämään ajoneuvoille VAK-hyväksyntöjä ja suorittamaan VAK-katsastuksia. Virasto voi valtuuttaa myös ajoneuvon yksittäishyväksynnän myöntäjän myöntämään VAK-hyväksyntöjä. Ajoneuvojen katsastustehtävien järjestämisestä säädetään ajoneuvojen katsastusluvista annetussa laissa. Ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä säädetään puolestaan ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä ja ajoneuvojen yksittäishyväksynnän väliaikaisesta järjestämisestä annetuissa laeissa. Ajoneuvojen yksittäishyväksynnässä ja katsastuksessa on kyse perustuslain 124 §:ssä tarkoitettua julkisesta hallintotehtävästä. VAK-hyväkyntä ja VAK-katsastus ovat ajoneuvon yksittäishyväksyntään ja katsastukseen verrattavia toimenpiteitä, joten myös niitä on pidettävä perustuslain 124 §:ssä tarkoitettuina julkisina hallintotehtävinä.

Perustuslain 124 §:n mukaan julkinen hallintotehtävä voidaan antaa muulle kuin viranomaiselle vain lailla tai lain nojalla, jos se on tarpeen tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi eikä vaaranna perusoikeuksia, oikeusturvaa tai muita hyvän hallinnon vaatimuksia. Merkittävää julkisen vallan käyttöä sisältäviä tehtäviä ei kuitenkaan voida antaa viranomaiselle.

Perustuslakivaliokunta on käsitellyt julkisten hallintotehtävien antamista muulle kuin viranomaiselle esimerkiksi lausunnoissaan PeVL 28/2001 vp, PeVL 2/2002 vp, PeVL 67/2002 vp, PeVL 5/2006 vp, PeVL 11/2006 vp ja PeVL 20/2006 vp.

Perustuslakivaliokunta on korostanut, että annettaessa julkisia hallintotehtäviä muulle kuin viranomaiselle oikeusturvan ja hyvän hallinnon vaatimusten noudattaminen toiminnassa on turvattava säädösperusteisesti (PeVM 10/1998 vp, s. 35/II ja PeVL 26/2001 vp, s. 5/II). Valiokunta on myös painottanut sitä, että perustuslain 124 §:ssä säädetty tarkoituksenmukaisuusvaatimus on oikeudellinen edellytys, jonka täyttäminen on harkitta-

va tapauskohtaisesti (PeVL 11/2006 vp, s. 3/I).

Oikeusturvan ja hyvän hallinnon vaatimusten toteutumisen varmistaminen perustuslain 124 §:ssä tarkoitettussa merkityksessä edellyttää, että asian käsittelyssä noudatetaan hallinnon yleislakeja ja asioita käsittelevät toimivat virkavastuulla (PeVL 46/2002 vp s.10 ja PeVL 20/2006 vp, s.2). Lakiin ei kuitenkaan nykyisin enää tarvitse sisällyttää viittauksia hallinnon yleislakeihin. Jos sellaista sääntelyn selkeyden vuoksi kuitenkin pidetään tarpeellisena, viittauksen on oltava vastakohtaispäätelmien vuoksi kattava (PeVL 42/2005 vp).

Lain 20 §:n 3 momenttiin otettaisiin säännös, jonka mukaan VAK-hyväksynnän myöntäjän ja VAK-katsastuksen suorittajan näissä asioissa tekemään päätökseen haettaisiin muutosta tekemällä oikaisuvaatimus Liikenteen turvallisuusvirastolle.

Nykyisin ajoneuvon VAK-hyväksynnän myöntäjästä ja VAK-katsastuksen suorittajasta säädetään VAK-tieasetuksen 22 §:ssä. Nyt asiaan liittyvät säännökset otettaisiin lakiin.

On tarkoituksenmukaista antaa VAK-hyväksyntöjen myöntäminen ja VAK-katsastusten suorittaminen yksityisille katsastustoimipaikoille ja yksittäishyväksyntöjen myöntäjille, koska Suomessa ei ole sellaista koko maan kattavaa viranomaista, jolla olisi riittävä asiantuntemus ajoneuvoista ja vaarallisten aineiden kuljetuksesta. Lisäksi on tarkoituksenmukaista, että ajoneuvolle myönnetään VAK-hyväkyntä ja suoritetaan VAK-katsastus samassa paikassa, jossa ajoneuvo voidaan muutoinkin hyväksyä liikenteeseen ja katsastaa.

4.2 Norminantovaltuudet

Lakiehdotuksessa annettaisiin valtuuksia asetuksen antamiseen valtioneuvostolle, liikenne- ja viestintäministeriölle sekä puolustusministeriölle. Lisäksi Liikenteen turvallisuusvirastolle annettaisiin määräystenantovaltuuksia. Ehdotettuja valtuussäännöksiä on selostettu yksityiskohtaisten perusteluiden kohdassa 2.

Perustuslain 80 §:n 1 momentin mukaan presidentin lisäksi valtioneuvosto ja ministe-

riö voivat antaa asetuksia laissa säädetyn valtuuden nojalla. Lailla on kuitenkin säädettävä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista sekä asioista, jotka perustuslain mukaan kuuluvat lain alaan.

Valtuuden säätämiseen laissa on perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännössä kohdistettu vaatimuksia sääntelyn täsmällisyydestä ja tarkkarajaisuudesta (PeVL 16/2002 vp, s. 2, PeVL 19/2002 vp s. 5, PeVL 1/2004 vp, s. 2 ja PeVL 17/2010 vp, s. 2).

Perustuslain 80 §:n 2 momentin mukaan muu viranomaisen voidaan lailla valtuuttaa antamaan oikeussääntöjä määräytyistä asioista, jos siihen on sääntelyn kohteeseen liittyviä erityisiä syitä eikä sääntelyn asiallinen merkitys edellytä, että asiasta säädetään lailla tai asetuksella. Tällaisen valtuuden tulee olla soveltamisalaltaan täsmällisesti rajattu. Lisäksi perustuslaista johtuu, että valtuuden kattamat asiat on määriteltävä tarkasti.

Perustuslakivaliokunta on lausuntokäytännössään todennut perustuslain 80 §:n 2 momentin soveltamisesta, että asetuksenantovaltuuksiin verrattuna tällaiseen valtuuteen kohdistuu yleistä tarkkarajaisuusvaatimusta pidemmälle menevä vaatimus valtuuden kattamien asioiden määrittelemisestä tarkasti laissa. Valtuuden tulee perustuslain nimenomaisen säännöksen mukaan olla soveltamisalaltaan täsmällisesti rajattu (PeVL 46/2001 vp, s. 3/I ja PeVL 16/2002 vp, s. 2/I). Muiden viranomaisten norminantovalta on perustuslain näkökulmasta poikkeuksellista (PeVM 10/1998 vp, s. 123/II ja PeVL 16/2002 vp s. 2/I). Perustuslakiuudistuksen yhteydessä mainittiin esimerkkeinä viranomaisen norminantovallasta tekninen ja vähäisiä yksityiskohtia koskeva sääntely, johon ei liity merkittävää harkintavallan käyttöä (HE 1/1998 vp, s. 133/II; ks. myös PeVL 16/2002 vp, s. 2/I ja PeVL 19/2002 vp, s. 5/I). Perustuslakivaliokunta on lausuntokäytännössään käsitellyt myös perustuslain

80 §:n 2 momentissa tarkoitettuja erityisiä syitä (PeVL 17/2004 vp, s. 3/II).

Perustuslakivaliokunta on toistuvasti myös korostanut, että perustuslain 80 §:n 1 ja 2 momentin säännökset rajoittavat suoraan valtuussäännösten tulkintaa samoin kuin valtuussäännösten nojalla annettavien säännösten ja määräysten sisältöä (PeVL 48/2001 vp, s. 4, PeVL 1/2004 vp, s. 2 ja PeVL 19/2006 vp, s. 3).

4.3 Säättämisjärjestyksen arviointia

Suoritettaessa VAK-hyväksyntöjä ja VAK-katsastuksia ei vaarannettaisi perusoikeuksia, oikeusturvaa tai hyvän hallinnon vaatimuksia. Lain 7 b §:n mukaan VAK-hyväksyntöjen myöntämistä valvottaisiin. Lain 7 c §:ssä VAK-hyväksyntöjen myöntäjälle ja VAK-katsastusten suorittajalle asetettaisiin erityiset pätevyysvaatimukset. Lisäksi 20 §:n 2 momentissa säädettäisiin mahdollisuudesta hakea oikaisua VAK-hyväksyntöjä ja VAK-katsastuksia koskevista päätöksistä. Koska VAK-hyväksynnöissä ja VAK-katsastuksissa on kyse julkisista hallintotehtävistä, niissä olisi lisäksi sovellettava yleislaeissa olevia hyvän hallinnon säännöksiä kuten hallintolakea (434/2003). On myös tarkoituksenmukaista antaa VAK-hyväksyntöjen myöntäminen ja VAK-katsastusten suorittaminen yksityisten katsastustoimipaikkojen ja yksittäishyväksynnän myöntäjien tehtäviksi.

Ehdotetuissa asetusten ja määräystenantovaltuuksissa on otettu huomioon perustuslakivaliokunnan norminantovaltuuksia koskeva tulkintakäytäntö, joten valtuudet eivät ole ristiriidassa perustuslain 80 §:n kanssa.

Edellä kerrotun perusteella lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotus

Laki

vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain (719/1994) 2 §:n 1 momentti, 4 §:n 3 momentti, 6 §:n 1 momentti, 9 §:n 1 ja 2 momentti, 10 a §:n 4 momentti, 10 b §:n 2 momentti, 11 ja 11 a §, 11 b §:n 2 momentti, 11 c §:n 1 ja 4 momentti, 11 d §:n 6 momentti, 12 §:n 2—5 momentti, 13 a §, 14 a §:n 3 momentti, 20 §:n 1 momentti, 23 §:n 3 momentti, 23 a §:n 3 momentti ja 24 §:n 2 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 1 momentti, 9 §:n 1 ja 2 momentti, 10 a §:n 4 momentti, 11 ja 11 a §, 11 b §:n 2 momentti, 11 c §:n 1 ja 4 momentti, 11 d §:n 6 momentti, 12 §:n 2, 4 ja 5 momentti, 13 a §, 14 a §:n 3 momentti, 23 a §:n 3 momentti ja 24 §:n 2 momentti laissa 215/2005, 6 §:n 1 momentti ja 12 §:n 3 momentti laissa 557/2006 sekä 10 b §:n 2 momentti, 20 §:n 1 momentti ja 23 §:n 3 momentti laissa 124/2001, sekä

lisätään lakiin uusi 3 a ja 7 a—7 c §, 8 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 215/2005, uusi 1 momentti, jolloin nykyinen 1 ja 2 momentti siirtyvät 2 ja 3 momentiksi, 20 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 124/2001, uusi 3 momentti ja lakiin uusi 23 b § seuraavasti:

2 §

Lain soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan vaarallisten aineiden kuljetukseen:

- 1) tiellä;
- 2) rautatiellä ja muussa raideliikenteessä;
- 3) ilma-aluksessa Suomen alueella ja suomalaisessa ilma-aluksessa Suomen alueen ulkopuolella, jollei Euroopan unionin asetuksesta kaupallisen lentoliikenteen osalta muuta johdu;
- 4) suomalaisessa aluksessa Suomen vesialueilla ja Suomen vesialueiden ulkopuolella sekä ulkomaisessa aluksessa Suomen vesialueilla.

3 a §

Vaarallisten aineiden kuljetusluokat

Vaaralliset aineet jaetaan vaarallisuutensa perusteella yhdeksään pääluokkaan. Vaarallisten aineiden kuljetusluokista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

4 §

Suhde eräisiin säädöksiin

Käytön aikaisesta kemikaalien aiheuttamien terveys- ja ympäristöhaittojen sekä palo- ja räjähdysvaarojen ehkäisemisestä ja torjunnasta säädetään kemikaalilaissa (744/1989). Vaarallisten kemikaalien käsittelystä sääde-

tään vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetussa laissa (390/2005). Muusta kuin kuljetusta varten tapahtuvasta vaarallisten kemikaalien luokituksesta, päällyksestä ja merkitsemisestä säädetään kemikaalilaissa ja aineiden ja seosten luokituksista, merkinnöistä ja pakkaamisesta sekä direktiivien 67/548/ETY ja 1999/45/EY muuttamisesta ja kumoamisesta ja asetuksen (EY) N:o 1907/2006 muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1272/2008. Kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista säädetään kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista (REACH), Euroopan kemikaaliviraston perustamisesta, direktiivin 1999/45/EY muuttamisesta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 793/93, komission asetuksen (EY) N:o 1488/94, neuvoston direktiivin 76/769/ETY ja komission direktiivien 91/155/ETY, 93/67/ETY, 93/105/EY ja 2000/21/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1907/2006.

6 §

Muut viranomaiset

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista valvovat Liikenteen turvallisuusvirasto, tulli, poliisi, rajavartiolaitos, satamaviranomaiset, Turvatekniikan keskus, Säteilyturvakeskus ja työsuojeluviranomaiset kukin toimialallaan siten kuin siitä säädetään tässä laissa ja tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Näiden viranomaisten vaarallisten aineiden kuljetukseen tai tilapäiseen säilytykseen liittyvistä muista, niiden toimialaan liittyvistä tehtävistä sekä kotimaisten ja ulkomaisten viranomaisten yhteistyöstä säädetään tässä laissa ja tarvittaessa valtioneuvoston asetuksella. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää myös muille viranomaisille kuuluvista niiden toimialaan liittyvistä tehtävistä, joiden tarkoituksena on varmistaa vaarallisten aineiden kuljetuksen turvallisuus.

7 a §

Vaarallisten aineiden kuljetukseen käytettävää ajoneuvoa koskevat vaatimukset

Vaarallisten aineiden kuljetukseen käytettävän ajoneuvon on oltava rakenteeltaan, teknisiltä ominaisuuksiltaan ja varusteiltaan soveltuva erityisesti vaarallisten aineiden kuljetukseen.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi tyyppihyväksyä vaarallisten aineiden kuljetukseen tarkoitetun ajoneuvon. Lisäksi vaarallisten aineiden kuljetuksessa käytettävä säiliöajoneuvo ja räjähteiden kuljetuksessa käytettävä ajoneuvo on hyväksyttävä vaarallisten aineiden kuljetukseen (*VAK-hyväksyntä*) ja tämän jälkeen katsastettava vuosittain (*VAK-katsastus*), jos ajoneuvossa kuljetetaan vähäistä suurempia määriä vaarallisia aineita.

Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella säädetään tarkemmin vaarallisten aineiden kuljetukseen soveltuvan ajoneuvon erityisistä rakenteista, teknisistä ominaisuuksista ja varusteista sekä vaarallisten aineiden säiliö- ja räjähdekuljetuksista, joissa ajoneuvolta ei edellytetä VAK-hyväksyntää ja VAK-katsastusta.

7 b §

VAK-hyväksynnän myöntäjä ja VAK-katsastuksen suorittaja

Liikenteen turvallisuusvirasto voi valtuuttaa katsastustoimipaikan myöntämään ajoneuvojen VAK-hyväksyntöjä ja suorittamaan ajoneuvojen VAK-katsastuksia. Liikenteen turvallisuusvirasto voi valtuuttaa myös ajoneuvon yksittäishyväksynnän myöntäjän myöntämään VAK-hyväksyntöjä. Katsastustoimipaikan oikeus myöntää VAK-hyväksyntöjä ja suorittaa VAK-katsastuksia päättyy samalla, kun sen oikeus suorittaa katsastuksia päättyy. Yksittäishyväksynnän myöntäjän oikeus myöntää VAK-hyväksyntöjä päättyy samalla, kun sen oikeus myöntää yksittäishyväksyntöjä päättyy.

Liikenteen turvallisuusvirasto valvoo 1 momentissa tarkoitettujen VAK-hyväksyntöjen myöntäjien ja VAK-katsastusten suorittajien toimintaa kyseisissä

tehtävissä. Virasto voi antaa VAK-hyväksyntöjen myöntäjälle ja VAK-katsastusten suorittajalle huomautuksen tai kirjallisen varoituksen, jos kyseessä olevia tehtäviä ei suoriteta asianmukaisesti. Jos VAK-hyväksyntöjä ei edelleenkään kirjallisesta varoituksesta huolimatta myönnetä tai VAK-katsastuksia suoriteta asianmukaisesti, Liikenteen turvallisuusvirasto peruuttaa määrääjäksi tai kokonaan oikeuden myöntää VAK-hyväksyntöjä ja suorittaa VAK-katsastuksia.

Maanpuolustuksen kannalta välttämättömien puolustusvoimien ajoneuvojen VAK-hyväksynnät myöntää ja VAK-katsastukset suorittaa puolustusvoimissa autontarkastaja. Edellä 2 momentissa tarkoitettavat valvontatehtävät puolustusvoimissa suorittaa pääesikunta.

7 c §

VAK-hyväksyntöjä myöntävän ja VAK-katsastuksia suorittavan henkilön pätevyysvaatimukset

Sen lisäksi, mitä katsastuksia suorittavan ja yksittäishyväksyntöjä myöntävän henkilön pätevydestä erikseen säädetään, VAK-hyväksynnän myöntävältä ja VAK-katsastuksia suorittavalta henkilöltä edellytetään lisäksi koulutuksena VAK-hyväksyntöjen myöntämiseen tarvittavaa erikoiskoulutusta.

VAK-hyväksynnän myöntävältä ja VAK-katsastuksia suorittavalta henkilöltä edellytettävästä erikoiskoulutuksesta säädetään tarkemmin liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella. Puolustusvoimien VAK-hyväksyntöjä myöntävältä ja VAK-katsastuksia suorittavalta autontarkastajalta edellytettävästä erikoiskoulutuksesta säädetään kuitenkin tarkemmin puolustusministeriön asetuksella.

8 §

Lähetäjän yleiset velvollisuudet

Lähetäjän sekä aluskuljetuksessa laivaajan ja lastinantajan on ennen vaarallisen aineen jättämistä kuljetettavaksi varmistettava, että

aineen kuljetus ei ole kielletty käytettävässä kuljetusmuodossa.

9 §

Kuljetuksen suorittajan velvollisuudet

Kuljetuksen suorittajan on huolehdittava siitä, että vaarallisen aineen kuljetukseen käytettävää ajoneuvoa, alusta, ilma-alusta ja vaunua voidaan käyttää tähän tehtävään sekä että ajoneuvo tiekuljetuksessa on asianmukaisesti miehitetty. Kuljetuksen suorittajan on ennen kuljetusta varmistettava, että se ei kuljeta sellaisia vaarallisia aineita, joiden kuljettaminen on kiellettyä.

Ilmakuljetusta suorittavalta vaaditaan lupa vaarallisten aineiden ilmakuljetukseen, jos Euroopan unionin säännöksissä, Suomea sitovassa kansainvälisessä sopimuksessa taikka kansainvälisessä standardissa tai suosituksessa edellytetään lupaa taikka jos lupa on muutoin perusteltu kuljetusturvallisuuden varmistamiseksi. Luvan myöntämisen edellytyksenä on, että hakija kykenee koulutuksensa, ohjeistuksensa ja käytössään olevien menetelmien avulla varmistamaan vaarallisten aineiden käsittelyn turvallisuuden kaikissa ilmakuljetuksen vaiheissa. Luvan myöntää Liikenteen turvallisuusvirasto määrääjäksi. Luvan vaatimisen yksityiskohdista säädetään tarvittaessa tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Luvan hakemisen ja myöntämisen teknisistä yksityiskohdista voidaan antaa tarkempia määräyksiä Liikenteen turvallisuusviraston päätöksellä.

10 a §

Kuljetus matkatavarana

Ainekohtaiset ja muut yksityiskohtaiset säännökset matkustajan ja miehistön jäsenen vaarallisten aineiden matkatavarana kuljettamisen rajoittamisesta tai kieltämisestä sekä näiden aineiden pakkaamisesta ja muista teknisistä yksityiskohdista annetaan tarvittaessa liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella. Tarvittavat määräykset tässä momentissa tar-

koitetuista asioista alus- ja ilmakuljetuksissa annetaan kuitenkin Liikenteen turvallisuusviraston päätöksellä. Viraston määräysten tulee perustua Euroopan unionin lainsäädäntöön, Suomea sitovaan kansainväliseen sopimukseen taikka kansainväliseen suositukseen tai standardiin.

10 b §

Turvallisuusneuvonantajan nimeämisvelvollisuus

Turvallisuusneuvonantajalla tulee olla todistus Liikenteen turvallisuusviraston vastaanottamasta kokeesta, jolla osoitetaan henkilöllä olevan riittävä asiantuntemus vaarallisten aineiden kuljetuksesta ja hänelle säädettyistä tehtävistä.

11 §

Henkilöstön yleinen pätevyys

Jokaisella vaarallisten aineiden kuljetukseen tai tilapäiseen säilytykseen liittyviä tehtäviä, kuten pakkaamista, lähettämistä, laivaamista, lastaamista, kuormaamista, kuljetusta tai purkamista, suorittavalla henkilöllä tulee olla tarvittava kuljetuksen turvallisuuden varmistava koulutus tai muu pätevyys tehtävään ja riittävän usein toistuva täydennyskoulutus.

Tarvittavasta koulutuksesta ja muusta pätevyydestä sekä niiden rakenteesta ja sisällöstä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella annetaan tarvittaessa tarkempia säännöksiä tie- ja rautatiekuljetukseen tarvittavan koulutuksen ja muun pätevyuden käytännön toteutuksesta sekä muista teknisistä yksityiskohdista. Liikenteen turvallisuusviraston päätöksellä voidaan antaa tarkempia määräyksiä aluskuljetukseen ja satama-alueella tapahtuvaan vaarallisten aineiden kuljetukseen ja tilapäiseen säilytykseen liittyvästä koulutuksen ja muun pätevyuden käytännön toteutuksesta ja muista teknisistä yksityiskohdista.

Vaarallisten aineiden kuljetukseen ja tilapäiseen säilytykseen liittyviä tehtäviä suorittavan työnantajan tulee varmistaa, että työntekijällä on 1 momentissa tarkoitettu koulutus tai muu pätevyys. Työnantajalla ja työntekijällä tulee olla tiedot tästä koulutuksesta ja muusta pätevyydestä. Koulutusta ja muuta pätevyyttä koskevat tiedot on pyydettyä esitettävä kuljetuksia valvovalle viranomaiselle sen varmistamiseksi, että annettu koulutus ja muu pätevyys ovat henkilön tehtävät huomioon ottaen riittävää.

Kun kyseessä on vaarallisten aineiden tie-, rautatie- ja ilmakuljetus, työnantajan tulee säilyttää 3 momentissa tarkoitettua koulutusta koskevat tiedot kolme vuotta viimeisimmän hyväksytyntä koulutuksen suorittamisesta.

11 a §

Eryissä säännökset henkilöstön pätevyydestä ilmakuljetukseen liittyvissä tehtävissä

Ilmakuljetuksen suorittajalle tai sen palveluksessa olevalle annettavan 11 §:n 1 momentissa tarkoitettua koulutusta tulee olla Liikenteen turvallisuusviraston hyväksymä. Hyväksyntä annetaan määräajaksi. Muiden mainitussa momentissa tarkoitettujen ilmakuljetukseen liittyviä tehtäviä suorittavien koulutuksesta on ilmoitettava määräajoin Liikenteen turvallisuusvirastolle, joka voi asettaa ehtoja koulutuksen asianmukaisuuden varmistamiseksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua koulutusta varten tulee olla yksityiskohtainen koulutusohjelma. Koulutusta antavalla opetushenkilöstöllä tulee olla hyvät tiedot vaarallisten aineiden ilmakuljetuksesta ja riittävä opetus-taito. Liikenteen turvallisuusvirasto valvoo koulutuksen antamista. Virasto voi antaa koulutuksen antajalle kirjallisen varoituksen, jos koulutusta ei hoideta asianmukaisesti. Virasto voi myös kieltää koulutuksen antamisen, jos kirjallisessa varoituksessa ilmoitettuja epäkohtia ei poisteta kohtuullisen ajan kuluessa.

Tarkemmat säännökset koulutuksen hyväksynnän hakemisesta, koulutuksesta ilmoittamisesta, koulutusta koskevien muutosten ilmoittamisesta ja koulutuksen antajan ammatitaidosta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

sella. Liikenteen turvallisuusviraston päätöksellä voidaan antaa tarkempia määräyksiä koulutuksen käytännön toteutuksesta sekä muista koulutukseen ja koulutuksen antajan ammattitaitoon liittyvistä teknisistä yksityiskohdista. Viraston päätöksen tulee perustua kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön kansainvälisen siviili-ilmailun yleissopimuksen (SopS 11/1949) nojalla standardeina julkaisemiin vaarallisten aineiden ilmakuljetusta koskeviin teknisiin määräyksiin.

11 b §

Ajolupa tiekuljetuksiin

Ajoluvan saamiseksi tarvittavaa koulutusta voi antaa vain Liikenteen turvallisuusviraston hyväksymä yhteisö, jolla on koulutuksesta vastaava asiantunteva johtaja, yksityiskohtainen koulutusohjelma, toiminnan laajuuteen nähden riittävä ja ammattitaitoinen opetushenkilöstö, tarkoituksenmukaiset toimitilat sekä tarvittava opetusaineisto ja -välineistö. Koulutuslupa annetaan määräajaksi. Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa koulutusluvan haltijalle huomautuksen tai kirjallisen varoituksen, jos luvan haltija ei täytä koulutusluvan myöntämisen edellytyksiä tai koulutusta ei hoideta asianmukaisesti. Virasto voi myös peruuttaa koulutusluvan, jos huomautuksessa tai kirjallisessa varoituksessa todettuja epäkohtia ei poisteta kohtuullisen ajan kuluessa. Koulutuslupa voidaan peruuttaa kokonaan vain, jos epäkohdat ovat merkittäviä.

11 c §

Kuljetukseen liittyvät asiakirjat, selvitykset ja ilmoitukset

Kuljetusvälineessä tulee olla keskeisimmät tiedot kuljetettavista vaarallisista aineista aineen asianmukaisen käsittelyn varmistamiseksi sekä onnettomuuden tai vaaran varalta. Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella voidaan tästä velvollisuudesta säätää ainekohtaisia ja muita yksityiskohtaisia poikkeuksia pienille määrille vaarallista ainetta,

jonka kuljetus voi aiheuttaa vain vähäistä vaaraa ihmiselle, ympäristölle tai omaisuudelle. Alus- ja ilmakuljetuksissa tarvittavista yksityiskohtaisista poikkeuksista määrätään kuitenkin Liikenteen turvallisuusviraston päätöksellä.

Kuljetukseen liittyvien asiakirjojen ja muiden tässä pykälässä tarkoitettujen selvitysten ja ilmoitusten teknisistä yksityiskohdista ja asiakirjojen säilyttämisestä säädetään tarvittaessa liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella. Tarvittavat määräykset teknisistä yksityiskohdista alus- ja ilmakuljetuksissa annetaan kuitenkin Liikenteen turvallisuusviraston päätöksellä.

11 d §

Turvatoimet ja -velvoitteet

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset turvasuunnitelmasta sekä muusta vaarallisen aineen kuljetuksen ja tilapäisen säilytyksen turvaamisesta. Ainekohtaiset ja muut yksityiskohtaiset säännökset aineista, joiden kuljetukseen osallistuvien on laadittava turvasuunnitelma ja joiden kuljetukseen käytettävä kuljetusväline on turvattava, annetaan kuitenkin liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella. Edellä 5 momentissa tarkoitettujen turvatoimien ja -velvoitteiden teknisistä yksityiskohdista voidaan alus- ja ilmakuljetuksissa tarvittaessa antaa tarkempia määräyksiä Liikenteen turvallisuusviraston päätöksellä.

12 §

Kuljetus ja tilapäinen säilytys kuljetusketjussa

Satamanpitäjällä ja lastinkäsittelypalveluja satamassa suorittavalla tulee olla ajan tasalla oleva turvallisuusselvitys, jos sataman kautta kuljetetaan tai siellä tilapäisesti säilytetään merkittäviä määriä vaarallisia aineita. Sataman turvallisuusselvityksen hyväksyy Liikenteen turvallisuusvirasto. Se voi rajoittaa satamassa tilapäisesti säilytettävien vaarallis-

ten aineiden määriä ja määrätä tilapäiselle säilytykselle muita turvallisuuden kannalta tarpeellisia rajoituksia.

Rautatieyrityksellä on oltava ajan tasalla oleva turvallisuusselvitys Liikenteen turvallisuusviraston nimeämälle ratapihalle, jonka kautta kuljetetaan merkittäviä määriä vaarallisia aineita. Liikennevirasto kokoaa ja täydentää turvallisuusselvityksen koko ratapihalle ja huolehtii siitä, että turvallisuusselvityksessä kuvatut toiminnot muodostavat turvallisuuden kannalta toimivan kokonaisuuden. Koko ratapihan turvallisuusselvityksen hyväksyy Liikenteen turvallisuusvirasto.

Turvallisuusselvityksessä on selostettava toteutettavat toimenpiteet ja menettelyt, joiden avulla varmistetaan vaarallisten aineiden turvallinen kuljetus ja tilapäinen säilytys, sekä sisäinen pelastussuunnitelma. Sisäisen pelastussuunnitelman tulee sisältää suunnitelma onnettomuuksissa toteutettavista toimenpiteistä. Turvallisuusselvityksen tulee olla pelastusviranomaisten, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen sekä valvontaviranomaisten saatavissa.

Vaarallisista aineista ja niiden tilapäisestä säilytyksestä, onnettomuuksien torjunnasta ja kuljetuksesta ratapihalla, satama-alueella, lentopaikalla ja muussa terminaalissa sekä turvallisuusselvityksestä säädetään tarvittaessa tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä näiden asioiden käytännön toteutuksesta ja teknisistä yksityiskohdista, kuten kuljetusyksiköiden erottelusta ja ainekohtaisista menettelyistä. Tarkemmat määräykset käytännön toteutuksesta satamissa ja lentopaikoissa antaa tarvittaessa kuitenkin Liikenteen turvallisuusvirasto.

13 a §

Pakkauksen ja säiliön vaatimustenmukaisuus

Vaarallisten aineiden kuljetukseen tai tilapäiseen säilytykseen käytettävä pakkaus ja säiliö on valmistettava ja tarkastettava ja sitä on käytettävä niin, että se ei vaaranna kenenkään terveyttä, turvallisuutta, omaisuutta tai ympäristöä. Pakkauksen ja säiliön on täytettävä tässä laissa ja sen nojalla säädetty ja

määrätyt vaatimukset. Näistä vaatimuksista säädetään tarkemmin liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella. Alus- ja ilmakuljetuksissa tarkemmat määräykset pakkauksen ja säiliön teknisistä vaatimuksista annetaan Liikenteen turvallisuusviraston päätöksellä.

14 a §

Yleiset kuljetusrajoitukset

Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella säädetään tarvittaessa ainekohtaisesti tai muutoin yksityiskohtaisesti 1 momentissa tarkoitetuista aineista, joita ei saa kuljettaa, 2 momentissa tarkoitetuista aineista, joiden kuljetukseen edellytetään hyväksyntää tai poikkeuslupaa, sekä hyväksynnän ja poikkeuksen hakemiseen liittyvistä teknisistä yksityiskohdista samoin kuin muista 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen kuljetusrajoitusten teknisistä yksityiskohdista. Alus- ja ilmakuljetuksia koskevat ainekohtaiset tai muutoin yksityiskohtaiset määräykset annetaan kuitenkin Liikenteen turvallisuusviraston päätöksellä.

20 §

Oikaisun hakeminen

Ajolupakokeen vastaanottajan tämän lain tai sen nojalla annetun asetuksen perusteella tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenteen turvallisuusvirastolta, jollei muualla laissa toisin säädetä. Oikaisuvaatimus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisuudesta. Päätökseen on liitettävä oikaisuvaatimusosoitus.

Katsastustoimipaikan VAK-hyväksyntää ja VAK-katsastusta sekä yksittäishyväksynnän myöntäjän VAK-hyväksyntää koskevassa asiassa tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenteen turvallisuusvirastolta, jollei muualla laissa toisin säädetä. Oikaisuvaatimus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisuudesta. Päätökseen on liitettävä oikaisuvaatimusosoitus.

23 §

Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen

Poliisi, tulli ja rajavartiolaitos voivat pyytää muun valtion toimivaltaista viranomaista toteuttamaan 2 momentissa tarkoitetun direktiivin 7 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitetut tai Suomea sitovaan kansainväliseen sopimukseen perustuvat vastaavanlaiset toimenpiteet.

23 a §

Poikkeukset

Ministeriö voi muissa kuin 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa tarvittaessa myöntää kuljetuksen turvallisuuden edistämiseksi tarpeellisiksi katsomillaan ehdoilla luvan poiketa tämän lain nojalla annetuista säännöksistä ja määräyksistä. Alus- ja ilmakuljetuksissa luvan poiketa myöntää kuitenkin Liikenteen turvallisuusvirasto.

-----

23 b §

Viranomaisten oikeus tietojen saantiin

Ministeriöllä ja Liikenteen turvallisuusvirastolla on oikeus saada vaarallisia aineita lähetäviltä, kuljettavilta ja vastaanottavilta tie-

dot lähetetyistä, kuljetetuista ja vastaanotetuista vaarallisista aineista sekä niiden kuljetusreiteistä riskienhallintaan liittyvää tutkimusta ja tilastointia varten. Tietoja voidaan salassapitosäännösten estämättä luovuttaa pelastus- ja väylänpitoviranomaisille pelastustoimintaa ja väylänpitoa varten.

24 §

Valtuutussäännös

Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella voidaan tarvittaessa antaa tarkempia säännöksiä vaarallisten aineiden kuljetuksen ja tilapäisen säilytyksen teknisistä yksityiskohdista, jotka liittyvät luokitukseen, merkintöihin, säiliöiden ja pakkausten hyväksymiseen sekä kuljetus-, lastaus- ja käsittelyturvallisuuteen. Alus- ja ilmakuljetuksissa tarvittavat tarkemmat määräykset mainituista asioista annetaan kuitenkin Liikenteen turvallisuusviraston päätöksellä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2011.

Tämän lain voimaan tullessa voimassa olevat Ajoneuvohallintokeskuksen tai Liikenteen turvallisuusviraston valtuutukset myöntää VAK-hyväksyntöjä ja suorittaa VAK-katsastuksia säilyvät voimassa.

Helsingissä 1 päivänä lokakuuta 2010

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Liikenneministeri *Anu Vehviläinen*

Laki**vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain (719/1994) 2 §:n 1 momentti, 4 §:n 3 momentti, 6 §:n 1 momentti, 9 §:n 1 ja 2 momentti, 10 a §:n 4 momentti, 10 b §:n 2 momentti, 11 ja 11 a §, 11 b §:n 2 momentti, 11 c §:n 1 ja 4 momentti, 11 d §:n 6 momentti, 12 §:n 2—5 momentti, 13 a §, 14 a §:n 3 momentti, 20 §:n 1 momentti, 23 §:n 3 momentti, 23 a §:n 3 momentti ja 24 §:n 2 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 1 momentti, 9 §:n 1 ja 2 momentti, 10 a §:n 4 momentti, 11 ja 11 a §, 11 b §:n 2 momentti, 11 c §:n 1 ja 4 momentti, 11 d §:n 6 momentti, 12 §:n 2, 4 ja 5 momentti, 13 a §, 14 a §:n 3 momentti, 23 a §:n 3 momentti ja 24 §:n 2 momentti laissa 215/2005, 6 §:n 1 momentti ja 12 §:n 3 momentti laissa 557/2006 sekä 10 b §:n 2 momentti, 20 §:n 1 momentti ja 23 §:n 3 momentti laissa 124/2001, sekä

lisätään lakiin uusi 3 a ja 7 a—7 c §, 8 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 215/2005, uusi 1 momentti, jolloin nykyinen 1 ja 2 momentti siirtyvät 2 ja 3 momentiksi, 20 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 124/2001, uusi 3 momentti ja lakiin uusi 23 b § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

2 §

Lain soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan vaarallisten aineiden kuljetukseen:

- 1) tiellä;
- 2) rautatiellä ja muussa raideliikenteessä;
- 3) ilma-aluksessa Suomen alueella ja suomalaisessa ilma-aluksessa Suomen alueen ulkopuolella;

4) suomalaisessa aluksessa Suomen vesialueilla ja Suomen vesialueiden ulkopuolella sekä ulkomaisessa aluksessa Suomen vesialueilla.

Ehdotus

2 §

Lain soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan vaarallisten aineiden kuljetukseen:

- 1) tiellä;
- 2) rautatiellä ja muussa raideliikenteessä;
- 3) ilma-aluksessa Suomen alueella ja suomalaisessa ilma-aluksessa Suomen alueen ulkopuolella, *jollei Euroopan unionin asetuksesta kaupallisen lentoliikenteen osalta muuta johdu*;

4) suomalaisessa aluksessa Suomen vesialueilla ja Suomen vesialueiden ulkopuolella sekä ulkomaisessa aluksessa Suomen vesialueilla.

3 a §

Vaarallisten aineiden kuljetusluokat

Vaaralliset aineet jaetaan vaarallisuutensa

perusteella yhdeksään pääluokkaan. Vaarallisten aineiden kuljetusluokista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

4 §

Suhde eräisiin säädöksiin

Kemikaalien varastoinnista ja säilyttämisestä on voimassa, mitä kemikaalilaissa (744/89) ja räjähdysvaarallisista aineista annetussa laissa (263/53) ja niiden nojalla säädetään.

4 §

Suhde eräisiin säädöksiin

Käytön aikaisesta kemikaalien aiheuttamien terveys- ja ympäristöhaittojen sekä palo- ja räjähdysvaarojen ehkäisemisestä ja torjunnasta säädetään kemikaalilaissa (744/1989). Vaarallisten kemikaalien käsittelystä säädetään vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetussa laissa (390/2005). Muusta kuin kuljetusta varten tapahtuvasta vaarallisten kemikaalien luokituksesta, päällyksestä ja merkitsemisestä säädetään kemikaalilaissa ja aineiden ja seosten luokituksesta, merkinnöistä ja pakkaamisesta sekä direktiivien 67/548/ETY ja 1999/45/EY muuttamisesta ja kumoamisesta ja asetuksen (EY) N:o 1907/2006 muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1272/2008. Kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista säädetään kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista (REACH), Euroopan kemikaaliviraston perustamisesta, direktiivin 1999/45/EY muuttamisesta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 793/93, komission asetuksen (EY) N:o 1488/94, neuvoston direktiivin 76/769/ETY ja komission direktiivien 91/155/ETY, 93/67/ETY, 93/105/EY ja 2000/21/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1907/2006.

6 §

Muut viranomaiset

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista valvovat Merenkululaitos, Ilmailuhallinto, tullilaitos, poliisiviranomaiset, Rautatievirasto, rajavartiolaitos, satamaviranomaiset, turvatekniikan keskus, Ajoneuvohallintokeskus, säteilytur-

6 §

Muut viranomaiset

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista valvovat Liikenteen turvallisuusvirasto, tulli, poliisi, rajavartiolaitos, satamaviranomaiset, Turvatekniikan keskus, Säteilyturvakeskus ja työsuojeluviranomaiset kukin toimialallaan siten

vallisuuskeskus ja työsuojeluviranomaiset kukin toimialallaan siten kuin siitä säädetään tässä laissa ja tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Näiden viranomaisten vaarallisten aineiden kuljetukseen tai tilapäiseen säilytykseen liittyvistä muista, niiden toimialaan liittyvistä tehtävistä sekä kotimaisten ja ulkomaisten viranomaisten yhteistyöstä säädetään tässä laissa ja tarvittaessa valtioneuvoston asetuksella. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää myös muille viranomaisille kuuluvista niiden toimialaan liittyvistä tehtävistä, joiden tarkoituksena on varmistaa vaarallisten aineiden kuljetuksen turvallisuus.

kuin siitä säädetään tässä laissa ja tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Näiden viranomaisten vaarallisten aineiden kuljetukseen tai tilapäiseen säilytykseen liittyvistä muista, niiden toimialaan liittyvistä tehtävistä sekä kotimaisten ja ulkomaisten viranomaisten yhteistyöstä säädetään tässä laissa ja tarvittaessa valtioneuvoston asetuksella. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää myös muille viranomaisille kuuluvista niiden toimialaan liittyvistä tehtävistä, joiden tarkoituksena on varmistaa vaarallisten aineiden kuljetuksen turvallisuus.

7 a §

Vaarallisten aineiden kuljetukseen käytettävää ajoneuvoa koskevat vaatimukset

Vaarallisten aineiden kuljetukseen käytettävän ajoneuvon on oltava rakenteeltaan, teknisiltä ominaisuuksiltaan ja varusteiltaan soveltuva erityisesti vaarallisten aineiden kuljetukseen.

*Liikenteen turvallisuusvirasto voi tyyppihyväksyä vaarallisten aineiden kuljetukseen tarkoitetun ajoneuvon. Lisäksi vaarallisten aineiden kuljetuksessa käytettävä säiliöajoneuvo ja räjähteiden kuljetuksessa käytettävä ajoneuvo on hyväksyttävä vaarallisten aineiden kuljetukseen (**VAK-hyväksyntä**) ja tämän jälkeen katsastettava vuosittain (**VAK-katsastus**), jos ajoneuvossa kuljetetaan vähäistä suurempia määriä vaarallisia aineita.*

Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella säädetään tarkemmin vaarallisten aineiden kuljetukseen soveltuvan ajoneuvon erityisistä rakenteista, teknisistä ominaisuuksista ja varusteista sekä vaarallisten aineiden säiliö- ja räjähdekuljetuksista, joissa ajoneuvolta ei edellytetä VAK-hyväksyntää ja VAK-katsastusta.

7 b §

VAK-hyväksynnän myöntäjä ja VAK-katsastuksen suorittaja

Liikenteen turvallisuusvirasto voi valtuuttaa katsastustoimipaikan myöntämään ajo-

neuvojen VAK-hyväksyntöjä ja suorittamaan ajoneuvojen VAK-katsastuksia. Liikenteen turvallisuusvirasto voi valtuuttaa myös ajoneuvon yksittäishyväksynnän myöntäjän myöntämään VAK-hyväksyntöjä. Katsastustoimipaikan oikeus myöntää VAK-hyväksyntöjä ja suorittaa VAK-katsastuksia päättyy samalla, kun sen oikeus suorittaa katsastuksia päättyy. Yksittäishyväksynnän myöntäjän oikeus myöntää VAK-hyväksyntöjä päättyy samalla, kun sen oikeus myöntää yksittäishyväksyntöjä päättyy.

Liikenteen turvallisuusvirasto valvoo 1 momentissa tarkoitettujen VAK-hyväksyntöjen myöntäjien ja VAK-katsastusten suorittajien toimintaa kyseisissä tehtävissä. Virasto voi antaa VAK-hyväksyntöjen myöntäjälle ja VAK-katsastusten suorittajalle huomautuksen tai kirjallisen varoituksen, jos kyseessä olevia tehtäviä ei suoriteta asianmukaisesti. Jos VAK-hyväksyntöjä ei edelleenkään kirjallisesti varoituksesta huolimatta myönnetä tai VAK-katsastuksia suoriteta asianmukaisesti, Liikenteen turvallisuusvirasto peruuttaa määräajaksi tai kokonaan oikeuden myöntää VAK-hyväksyntöjä ja suorittaa VAK-katsastuksia.

Maanpuolustuksen kannalta välttämättömien puolustusvoimien ajoneuvojen VAK-hyväksynnät myöntää ja VAK-katsastukset suorittaa puolustusvoimissa autontarkastaja. Edellä 2 momentissa tarkoitettua valvontatehtäviä puolustusvoimissa suorittaa pääesikunta.

7 c §

VAK-hyväksyntöjä myöntävän ja VAK-katsastuksia suorittavan henkilön pätevyysvaatimukset

Sen lisäksi, mitä katsastuksia suorittavan ja yksittäishyväksyntöjä myöntävän henkilön pätevydestä erikseen säädetään, VAK-hyväksynnän myöntävältä ja VAK-katsastuksia suorittavalta henkilöltä edellytetään lisäkoulutuksena VAK-hyväksyntöjen myöntämiseen ja VAK-katsastusten suorittamiseen tarvittavaa erikoiskoulutusta.

VAK-hyväksynnän myöntävältä ja VAK-katsastuksia suorittavalta henkilöltä edelly-

tettävästä erikoiskoulutuksesta säädetään tarkemmin liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella. Puolustusvoimien VAK-hyväksyntöjä myöntävältä ja VAK-katsastuksia suorittavalta autontarkastajalta edellytettävästä erikoiskoulutuksesta säädetään kuitenkin tarkemmin puolustusministeriön asetuksella.

8 §

Lähettäjän yleiset velvollisuudet

Lähettäjä sekä aluskuljetuksissa laivaaja ja lastinantaja vastaavat siitä, että kuljetettavaksi jätetty vaarallinen aine on luokiteltu, pakattu ja pakkaus merkitty sekä jätetty kuljetettavaksi tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaisesti.

Lähettäjä sekä aluskuljetuksissa laivaaja ja lastinantaja vastaavat siitä, että vaarallisen aineen nimi, luokitus ja muut vaadittavat tiedot tulevat oikein merkityiksi kuljetusasiakirjoihin ja että tarvittavat kuljetusasiakirjat toimitetaan ennen kuljetusta kuljetuksen suorittajalle.

9 §

Kuljetuksen suorittajan velvollisuudet

Kuljetuksen suorittajan on huolehdittava siitä, että vaarallisen aineen kuljetukseen käytettävää ajoneuvoa, alusta ja ilma-alusta voidaan käyttää tähän tehtävään, että kuljetukseen rautatiekuljetuksessa käytettävä vaunu on liikennöitävässä kunnossa sekä että ajoneuvo tiekuljetuksessa on asianmukaisesti miehitetty.

Ilmakuljetusta suorittavalta vaaditaan lupa vaarallisten aineiden ilmakuljetukseen, jos Euroopan yhteisön säännöksissä, Suomea sitovassa kansainvälisessä sopimuksessa taikka kansainvälisessä standardissa tai suosituksessa edellytetään lupaa taikka jos lupa on muutoin perusteltu kuljetusturvallisuuden varmis-

8 §

Lähettäjän yleiset velvollisuudet

Lähettäjän sekä aluskuljetuksessa laivaajan ja lastinantajan on ennen vaarallisen aineen jättämistä kuljetettavaksi varmistettava, että aineen kuljetus ei ole kielletty käytettävässä kuljetusmuodossa.

Lähettäjä sekä aluskuljetuksissa laivaaja ja lastinantaja vastaavat siitä, että kuljetettavaksi jätetty vaarallinen aine on luokiteltu, pakattu ja pakkaus merkitty sekä jätetty kuljetettavaksi tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaisesti.

Lähettäjä sekä aluskuljetuksissa laivaaja ja lastinantaja vastaavat siitä, että vaarallisen aineen nimi, luokitus ja muut vaadittavat tiedot tulevat oikein merkityiksi kuljetusasiakirjoihin ja että tarvittavat kuljetusasiakirjat toimitetaan ennen kuljetusta kuljetuksen suorittajalle.

9 §

Kuljetuksen suorittajan velvollisuudet

Kuljetuksen suorittajan on huolehdittava siitä, että vaarallisen aineen kuljetukseen käytettävää ajoneuvoa, alusta, ilma-alusta ja vaunua voidaan käyttää tähän tehtävään sekä että ajoneuvo tiekuljetuksessa on asianmukaisesti miehitetty. *Kuljetuksen suorittajan on ennen kuljetusta varmistettava, että se ei kuljeta sellaisia vaarallisia aineita, joiden kuljettaminen on kiellettyä.*

Ilmakuljetusta suorittavalta vaaditaan lupa vaarallisten aineiden ilmakuljetukseen, jos Euroopan unionin säännöksissä, Suomea sitovassa kansainvälisessä sopimuksessa taikka kansainvälisessä standardissa tai suosituksessa edellytetään lupaa taikka jos lupa on muutoin perusteltu kuljetusturvallisuuden varmis-

tamiseksi. Luvan myöntämisen edellytyksenä on, että hakija kykenee koulutuksensa, ohjeistuksensa ja käytössään olevien menetelmien avulla varmistamaan vaarallisten aineiden käsittelyn turvallisuuden kaikissa ilmakuljetuksen vaiheissa. Luvan myöntää Ilmailulaitos. Luvan vaatimisen yksityiskohdista säädetään tarvittaessa tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Luvan hakemisen ja myöntämisen teknisistä yksityiskohdista voidaan antaa tarkempia määräyksiä Ilmailulaitoksen päätöksellä.

tamiseksi. Luvan myöntämisen edellytyksenä on, että hakija kykenee koulutuksensa, ohjeistuksensa ja käytössään olevien menetelmien avulla varmistamaan vaarallisten aineiden käsittelyn turvallisuuden kaikissa ilmakuljetuksen vaiheissa. Luvan myöntää *Liikenteen turvallisuusvirasto* määräajaksi. Luvan vaatimisen yksityiskohdista säädetään tarvittaessa tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Luvan hakemisen ja myöntämisen teknisistä yksityiskohdista voidaan antaa tarkempia määräyksiä *Liikenteen turvallisuusviraston* päätöksellä.

10 a §

Kuljetus matkatavarana

Ainekohtaiset ja muut yksityiskohtaiset säännökset matkustajan ja miehistön jäsenen vaarallisten aineiden matkatavarana kuljettamisen rajoittamisesta tai kieltämisestä sekä näiden aineiden pakkaamisesta ja muista teknisistä yksityiskohdista annetaan tarvittaessa ministeriön asetuksella. Tarvittavat määräykset tässä momentissa tarkoitetuista asioista aluskuljetuksissa annetaan kuitenkin Merenkululaitoksen päätöksellä ja ilmakuljetuksissa Ilmailulaitoksen päätöksellä. Merenkululaitoksen ja Ilmailulaitoksen määräysten tulee perustua Euroopan yhteisön lainsäädäntöön, Suomea sitovaan kansainväliseen sopimukseen taikka kansainväliseen suositukseen tai standardiin.

10 b §

Turvallisuusneuvonantajan nimeämisvelvollisuus

Turvallisuusneuvonantajalla tulee olla todistus Ajoneuvohallintokeskuksen vastaanottamasta kokeesta, jolla osoitetaan henkilöllä olevan riittävä asiantuntemus vaarallisten aineiden kuljetuksesta ja hänelle säädetyistä tehtävistä.

10 a §

Kuljetus matkatavarana

Ainekohtaiset ja muut yksityiskohtaiset säännökset matkustajan ja miehistön jäsenen vaarallisten aineiden matkatavarana kuljettamisen rajoittamisesta tai kieltämisestä sekä näiden aineiden pakkaamisesta ja muista teknisistä yksityiskohdista annetaan tarvittaessa *liikenne- ja viestintäministeriön* asetuksella. Tarvittavat määräykset tässä momentissa tarkoitetuista asioista *alus- ja ilmakuljetuksissa* annetaan kuitenkin *Liikenteen turvallisuusviraston* päätöksellä. *Viraston* määräysten tulee perustua Euroopan unionin lainsäädäntöön, Suomea sitovaan kansainväliseen sopimukseen taikka kansainväliseen suositukseen tai standardiin.

10 b §

Turvallisuusneuvonantajan nimeämisvelvollisuus

Turvallisuusneuvonantajalla tulee olla todistus *Liikenteen turvallisuusviraston* vastaanottamasta kokeesta, jolla osoitetaan henkilöllä olevan riittävä asiantuntemus vaarallisten aineiden kuljetuksesta ja hänelle säädetyistä tehtävistä.

11 §

Henkilöstön yleinen pätevyys

Jokaisella vaarallisten aineiden kuljetukseen tai tilapäiseen säilytykseen liittyviä tehtäviä, kuten pakkaamista, lähettämistä, laivaamista, lastaamista, kuormaamista, kuljetusta tai purkamista, suorittavalla henkilöllä tulee olla tarvittava koulutus tai muu pätevyys tehtävään.

Tarvittavasta koulutuksesta ja muusta pätevydestä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Ministeriön asetuksella annetaan tarvittaessa tarkempia säännöksiä tie- ja rautatiekuljetukseen tarvittavan koulutuksen ja muun pätevyuden käytännön toteutuksesta sekä muista teknisistä yksityiskohdista. Merenkulkulaitoksen päätöksellä voidaan antaa tarkempia määräyksiä aluskuljetukseen tarvittavan koulutuksen ja muun pätevyuden käytännön toteutuksesta ja muista teknisistä yksityiskohdista.

Vaarallisten aineiden kuljetukseen ja tilapäiseen säilytykseen liittyviä tehtäviä suorittavan työnantajan tulee varmistaa, että työntekijällä on 1 momentissa tarkoitettu koulutus tai muu pätevyys. Työnantajalla tulee myös olla tiedot tästä koulutuksesta ja muusta pätevydestä. Koulutusta koskevat tiedot on pyydettyessä esitettävä kuljetuksia valvovalle viranomaiselle.

11 §

Henkilöstön yleinen pätevyys

Jokaisella vaarallisten aineiden kuljetukseen tai tilapäiseen säilytykseen liittyviä tehtäviä, kuten pakkaamista, lähettämistä, laivaamista, lastaamista, kuormaamista, kuljetusta tai purkamista, suorittavalla henkilöllä tulee olla tarvittava *kuljetuksen turvallisuuden varmistava* koulutus tai muu pätevyys tehtävään ja riittävän usein toistuva täydennyskoulutus.

Tarvittavasta koulutuksesta ja muusta pätevydestä *sekä niiden rakenteesta ja sisällöstä* säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. *Liikenne- ja viestintäministeriön* asetuksella annetaan tarvittaessa tarkempia säännöksiä tie- ja rautatiekuljetukseen tarvittavan koulutuksen ja muun pätevyuden käytännön toteutuksesta sekä muista teknisistä yksityiskohdista. *Liikenteen turvallisuusviraston* päätöksellä voidaan antaa tarkempia määräyksiä aluskuljetukseen ja *satama-alueella tapahtuvaan vaarallisten aineiden kuljetukseen ja tilapäiseen säilytykseen liittyvästä* koulutuksen ja muun pätevyuden käytännön toteutuksesta ja muista teknisistä yksityiskohdista.

Vaarallisten aineiden kuljetukseen ja tilapäiseen säilytykseen liittyviä tehtäviä suorittavan työnantajan tulee varmistaa, että työntekijällä on 1 momentissa tarkoitettu koulutus tai muu pätevyys. Työnantajalla ja *työntekijällä* tulee olla tiedot tästä koulutuksesta ja muusta pätevydestä. Koulutusta ja *muuta pätevyyttä* koskevat tiedot on pyydettyessä esitettävä kuljetuksia valvovalle viranomaiselle sen varmistamiseksi, *että annettu koulutus ja muu pätevyys ovat henkilön tehtävät huomioon ottaen riittävää.*

Kun kyseessä on vaarallisten aineiden tie-, rautatie- ja ilmakuljetus, työnantajan tulee säilyttää 3 momentissa tarkoitettua koulutusta koskevat tiedot kolme vuotta viimeisimmän hyväksytyyn koulutuksen suorittamisesta.

11 a §

*Erityissäännökset henkilöstön pätevyydestä
ilmakuljetukseen liittyvissä tehtävissä*

Ilmakuljetuksen suorittajalle tai sen palveluksessa olevalle annettavan 11 §:n 1 momentissa tarkoitettun koulutuksen tulee olla Ilmailulaitoksen hyväksymä. Hyväksyntä annetaan määräajaksi. Muiden mainitussa momentissa tarkoitettujen ilmakuljetukseen liittyviä tehtäviä suorittavien koulutuksesta on ilmoitettava määräajoin Ilmailulaitokselle. Ilmailulaitos voi asettaa ehtoja koulutuksen asianmukaisuuden varmistamiseksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua koulutusta varten tulee olla yksityiskohtainen koulutusohjelma. Koulutusta antavan opetushenkilöstön tulee olla riittävän ammattitaitoista. Ilmailulaitos valvoo koulutuksen antamista. Ilmailulaitos voi antaa koulutuksen antajalle kirjallisen varoituksen, jos koulutusta ei hoideta asianmukaisesti. Ilmailulaitos voi myös kieltää koulutuksen antamisen, jos kirjallisessa varoituksessa ilmoitettuja epäkohtia ei poisteta kohtuullisen ajan kuluessa.

Tarkemmat säännökset koulutuksen hyväksynnän hakemisesta, koulutuksesta ilmoittamisesta ja koulutusta koskevien muutosten ilmoittamisesta annetaan valtioneuvoston asetuksella. Ilmailulaitoksen päätöksellä voidaan antaa tarkempia määräyksiä koulutuksen käytännön toteutuksesta ja muista koulutukseen liittyvistä teknisistä yksityiskohdista.

11 b §

Ajolupa tiekuljetuksiin

Ajoluvan saamiseksi tarvittavaa koulutusta

11 a §

*Erityissäännökset henkilöstön pätevyydestä
ilmakuljetukseen liittyvissä tehtävissä*

Ilmakuljetuksen suorittajalle tai sen palveluksessa olevalle annettavan 11 §:n 1 momentissa tarkoitettun koulutuksen tulee olla *Liikenteen turvallisuusviraston* hyväksymä. Hyväksyntä annetaan määräajaksi. Muiden mainitussa momentissa tarkoitettujen ilmakuljetukseen liittyviä tehtäviä suorittavien koulutuksesta on ilmoitettava määräajoin *Liikenteen turvallisuusvirastolle*, joka voi asettaa ehtoja koulutuksen asianmukaisuuden varmistamiseksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua koulutusta varten tulee olla yksityiskohtainen koulutusohjelma. Koulutusta antavalla opetushenkilöstöllä tulee olla *hyvät tiedot vaarallisten aineiden ilmakuljetuksesta ja riittävä opetus-taito*. *Liikenteen turvallisuusvirasto* valvoo koulutuksen antamista. *Virasto* voi antaa koulutuksen antajalle kirjallisen varoituksen, jos koulutusta ei hoideta asianmukaisesti. *Virasto* voi myös kieltää koulutuksen antamisen, jos kirjallisessa varoituksessa ilmoitettuja epäkohtia ei poisteta kohtuullisen ajan kuluessa.

Tarkemmat säännökset koulutuksen hyväksynnän hakemisesta, koulutuksesta ilmoittamisesta, koulutusta koskevien muutosten ilmoittamisesta ja koulutuksen antajan ammattitaidosta annetaan valtioneuvoston asetuksella. *Liikenteen turvallisuusviraston* päätöksellä voidaan antaa tarkempia määräyksiä koulutuksen käytännön toteutuksesta sekä muista koulutukseen ja koulutuksen antajan ammattitaitoon liittyvistä teknisistä yksityiskohdista. *Viraston päätöksen tulee perustua kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön kansainvälisen siviili-ilmailun yleissopimuksen (SopS 11/1949) nojalla standardeina julkaisemiin vaarallisten aineiden ilmakuljetusta koskeviin teknisiin määräyksiin*.

11 b §

Ajolupa tiekuljetuksiin

Ajoluvan saamiseksi tarvittavaa koulutusta

voi antaa vain Ajoneuvohallintokeskuksen hyväksymä yhteisö, jolla on koulutuksesta vastaava asiantunteva johtaja, yksityiskohtainen koulutusohjelma, toiminnan laajuuteen nähden riittävä ja ammattitaitoinen opetushenkilöstö, tarkoituksenmukaiset toimitilat sekä tarvittava opetusaineisto ja -välineistö. Ajoneuvohallintokeskus antaa koulutusluvan määräajaksi. Ajoneuvohallintokeskus voi antaa koulutusluvan haltijalle huomautuksen tai kirjallisen varoituksen, jos luvan haltija ei täytä koulutusluvan myöntämisen edellytyksiä tai koulutusta ei hoideta asianmukaisesti. Ajoneuvohallintokeskus voi peruuttaa koulutusluvan, jos huomautuksessa tai kirjallisessa varoituksessa todettuja epäkohtia ei poisteta kohtuullisen ajan kuluessa. Koulutuslupa voidaan peruuttaa kokonaan vain, jos epäkohdat ovat merkittäviä.

11 c §

Kuljetukseen liittyvät asiakirjat, selvitykset ja ilmoitukset

Kuljetusvälineessä tulee olla keskeisimmät tiedot kuljetettavista vaarallisista aineista aineen asianmukaisen käsittelyn varmistamiseksi sekä onnettomuuden tai vaaran varalta. Ministeriön asetuksella voidaan tästä velvollisuudesta säätää ainekohtaisia ja muita yksityiskohtaisia poikkeuksia pienille määrille vaarallista ainetta, jonka kuljetus voi aiheuttaa vain vähäistä vaaraa ihmiselle, ympäristölle tai omaisuudelle. Aluskuljetuksissa tarvittavista yksityiskohtaisista poikkeuksista määrätään kuitenkin Merenkululaitoksen päätöksellä ja ilmakuljetuksissa tarvittavista yksityiskohtaisista poikkeuksista Ilmailulaitoksen päätöksellä.

Kuljetukseen liittyvien asiakirjojen ja muiden tässä pykälässä tarkoitettujen selvitysten ja ilmoitusten teknisistä yksityiskohdista ja asiakirjojen säilyttämisestä säädetään tarvittaessa ministeriön asetuksella. Tarvittavat määräykset teknisistä yksityiskohdista aluskuljetuksissa annetaan kuitenkin Merenkululaitoksen päätöksellä ja ilmakuljetuksissa Ilmailulaitoksen päätöksellä.

voi antaa vain *Liikenteen turvallisuusviraston* hyväksymä yhteisö, jolla on koulutuksesta vastaava asiantunteva johtaja, yksityiskohtainen koulutusohjelma, toiminnan laajuuteen nähden riittävä ja ammattitaitoinen opetushenkilöstö, tarkoituksenmukaiset toimitilat sekä tarvittava opetusaineisto ja -välineistö. Koulutuslupa annetaan määräajaksi. *Liikenteen turvallisuusvirasto* voi antaa koulutusluvan haltijalle huomautuksen tai kirjallisen varoituksen, jos luvan haltija ei täytä koulutusluvan myöntämisen edellytyksiä tai koulutusta ei hoideta asianmukaisesti. *Virasto* voi myös peruuttaa koulutusluvan, jos huomautuksessa tai kirjallisessa varoituksessa todettuja epäkohtia ei poisteta kohtuullisen ajan kuluessa. Koulutuslupa voidaan peruuttaa kokonaan vain, jos epäkohdat ovat merkittäviä.

11 c §

Kuljetukseen liittyvät asiakirjat, selvitykset ja ilmoitukset

Kuljetusvälineessä tulee olla keskeisimmät tiedot kuljetettavista vaarallisista aineista aineen asianmukaisen käsittelyn varmistamiseksi sekä onnettomuuden tai vaaran varalta. *Liikenne- ja viestintäministeriön* asetuksella voidaan tästä velvollisuudesta säätää ainekohtaisia ja muita yksityiskohtaisia poikkeuksia pienille määrille vaarallista ainetta, jonka kuljetus voi aiheuttaa vain vähäistä vaaraa ihmiselle, ympäristölle tai omaisuudelle. *Alus- ja ilmakuljetuksissa* tarvittavista yksityiskohtaisista poikkeuksista määrätään kuitenkin *Liikenteen turvallisuusviraston* päätöksellä.

Kuljetukseen liittyvien asiakirjojen ja muiden tässä pykälässä tarkoitettujen selvitysten ja ilmoitusten teknisistä yksityiskohdista ja asiakirjojen säilyttämisestä säädetään tarvittaessa *liikenne- ja viestintäministeriön* asetuksella. Tarvittavat määräykset teknisistä yksityiskohdista *alus- ja ilmakuljetuksissa* annetaan kuitenkin *Liikenteen turvallisuusviraston* päätöksellä.

11 d §

Turvatoimet ja -velvoitteet

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset turvasuunnitelmasta sekä muusta vaarallisen aineen kuljetuksen ja tilapäisen säilytyksen turvaamisesta. Ainekohtaiset ja muut yksityiskohtaiset säännökset aineista, joiden kuljetukseen osallistuvien on laadittava turvasuunnitelma ja joiden kuljetukseen käytettävä kuljetusväline on turvattava, annetaan kuitenkin ministeriön asetuksella. Edellä 5 momentissa tarkoitettujen turvatoimien ja -velvoitteiden teknisistä yksityiskohdista voidaan aluskuljetuksissa tarvittaessa antaa tarkempia määräyksiä Merenkululaitoksen päätöksellä ja ilmakuljetuksissa Ilmailulaitoksen päätöksellä.

12 §

Kuljetus ja tilapäinen säilytys kuljetusketjussa

Satamanpitäjällä ja lastinkäsittelypalveluja satamassa suorittavalla tulee olla ajan tasalla oleva turvallisuusselvitys, jos sataman kautta kuljetetaan tai siellä tilapäisesti säilytetään merkittäviä määriä vaarallisia aineita. Sataman turvallisuusselvityksen hyväksyy Merenkululaitos. Se voi rajoittaa satamassa tilapäisesti säilytettävien vaarallisten aineiden määriä ja määrätä tilapäiselle säilytykselle muita turvallisuuden kannalta tarpeellisia rajoituksia.

Rautatieyrittäjällä tulee olla ajan tasalla oleva turvallisuusselvitys ratapihalle, jonka kautta kuljetetaan merkittäviä määriä vaarallisia aineita. Ratapihan turvallisuusselvityksen hyväksyy Rautatievirasto.

Turvallisuusselvityksen tulee sisältää toteutettavat toimenpiteet ja menettelyt, joiden avulla varmistetaan vaarallisten aineiden tur-

11 d §

Turvatoimet ja -velvoitteet

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset turvasuunnitelmasta sekä muusta vaarallisen aineen kuljetuksen ja tilapäisen säilytyksen turvaamisesta. Ainekohtaiset ja muut yksityiskohtaiset säännökset aineista, joiden kuljetukseen osallistuvien on laadittava turvasuunnitelma ja joiden kuljetukseen käytettävä kuljetusväline on turvattava, annetaan kuitenkin *liikenne- ja viestintäministeriön* asetuksella. Edellä 5 momentissa tarkoitettujen turvatoimien ja -velvoitteiden teknisistä yksityiskohdista voidaan *alus- ja ilmakuljetuksissa* tarvittaessa antaa tarkempia määräyksiä *Liikenteen turvallisuusviraston* päätöksellä.

12 §

Kuljetus ja tilapäinen säilytys kuljetusketjussa

Satamanpitäjällä ja lastinkäsittelypalveluja satamassa suorittavalla tulee olla ajan tasalla oleva turvallisuusselvitys, jos sataman kautta kuljetetaan tai siellä tilapäisesti säilytetään merkittäviä määriä vaarallisia aineita. Sataman turvallisuusselvityksen hyväksyy *Liikenteen turvallisuusvirasto*. Se voi rajoittaa satamassa tilapäisesti säilytettävien vaarallisten aineiden määriä ja määrätä tilapäiselle säilytykselle muita turvallisuuden kannalta tarpeellisia rajoituksia.

Rautatieyrittäjällä on oltava ajan tasalla oleva turvallisuusselvitys *Liikenteen turvallisuusviraston nimeämälle ratapihalle*, jonka kautta kuljetetaan merkittäviä määriä vaarallisia aineita. *Liikennevirasto kokoaa ja täydentää turvallisuusselvityksen koko ratapihalle ja huolehtii siitä, että turvallisuusselvityksessä kuvatut toiminnot muodostavat turvallisuuden kannalta toimivan kokonaisuuden. Koko ratapihan turvallisuusselvityksen hyväksyy Liikenteen turvallisuusvirasto.*

Turvallisuusselvityksessä *on selostettava* toteutettavat toimenpiteet ja menettelyt, joiden avulla varmistetaan vaarallisten aineiden

vallinen kuljetus ja tilapäinen säilytys, sekä sisäinen pelastussuunnitelma. Sisäisen pelastussuunnitelman tulee sisältää suunnitelma onnettomuuksissa toteutettavista toimenpiteistä. Turvallisuusselvityksen tulee olla pelastusviranomaisten, alueellisen ympäristökeskuksen ja valvontaviranomaisten saatavissa.

Vaarallisista aineista ja niiden tilapäisestä säilytyksestä, onnettomuuksien torjunnasta ja kuljetuksesta ratapihalla, satama-alueella, lentopaikalla ja muussa terminaalissa sekä turvallisuusselvityksestä säädetään tarvittaessa tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Ministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä näiden asioiden käytännön toteutuksesta ja teknisistä yksityiskohdista, kuten kuljetusyksiköiden erottelusta ja ainekohtaisista menettelyistä. Tarkemmat määräykset käytännön toteutuksesta satamissa antaa tarvittaessa kuitenkin Merenkululaitos ja lentopaikoissa Ilmailulaitos.

13 a §

Pakkauksen ja säiliön vaatimustenmukaisuus

Vaarallisten aineiden kuljetukseen tai tilapäiseen säilytykseen käytettävä pakkaus ja säiliö on valmistettava ja tarkastettava ja sitä on käytettävä niin, että se ei vaaranna kenenkään terveyttä, turvallisuutta, omaisuutta tai ympäristöä. Pakkauksen ja säiliön on täytettävä tässä laissa ja sen nojalla säädetyt ja määrätty vaatimukset. Näistä vaatimuksista säädetään tarkemmin ministeriön asetuksella. Aluskuljetusten osalta tarkemmat määräykset pakkauksen ja säiliön teknisistä vaatimuksista annetaan Merenkululaitoksen päätöksellä ja ilmakuljetusten osalta Ilmailulaitoksen päätöksellä.

14 a §

Yleiset kuljetusrajoitukset

Ministeriön asetuksella säädetään tarvittaessa ainekohtaisesti tai muutoin yksityiskohtaisesti 1 momentissa tarkoitetuista aineista, joita ei saa kuljettaa, 2 momentissa tarkoite-

turvallinen kuljetus ja tilapäinen säilytys, sekä sisäinen pelastussuunnitelma. Sisäisen pelastussuunnitelman tulee sisältää suunnitelma onnettomuuksissa toteutettavista toimenpiteistä. Turvallisuusselvityksen tulee olla pelastusviranomaisten, *elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen* sekä valvontaviranomaisten saatavissa.

Vaarallisista aineista ja niiden tilapäisestä säilytyksestä, onnettomuuksien torjunnasta ja kuljetuksesta ratapihalla, satama-alueella, lentopaikalla ja muussa terminaalissa sekä turvallisuusselvityksestä säädetään tarvittaessa tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. *Liikenne- ja viestintäministeriön* asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä näiden asioiden käytännön toteutuksesta ja teknisistä yksityiskohdista, kuten kuljetusyksiköiden erottelusta ja ainekohtaisista menettelyistä. Tarkemmat määräykset käytännön toteutuksesta satamissa ja *lentopaikoissa* antaa tarvittaessa kuitenkin *Liikenteen turvallisuusvirasto*.

13 a §

Pakkauksen ja säiliön vaatimustenmukaisuus

Vaarallisten aineiden kuljetukseen tai tilapäiseen säilytykseen käytettävä pakkaus ja säiliö on valmistettava ja tarkastettava ja sitä on käytettävä niin, että se ei vaaranna kenenkään terveyttä, turvallisuutta, omaisuutta tai ympäristöä. Pakkauksen ja säiliön on täytettävä tässä laissa ja sen nojalla säädetyt ja määrätty vaatimukset. Näistä vaatimuksista säädetään tarkemmin *liikenne- ja viestintäministeriön* asetuksella. *Alus- ja ilmakuljetuksissa* tarkemmat määräykset pakkauksen ja säiliön teknisistä vaatimuksista annetaan *Liikenteen turvallisuusviraston* päätöksellä.

14 a §

Yleiset kuljetusrajoitukset

Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella säädetään tarvittaessa ainekohtaisesti tai muutoin yksityiskohtaisesti 1 momentissa tarkoitetuista aineista, joita ei saa kuljettaa, 2

tuista aineista, joiden kuljetukseen edellytetään hyväksyntää tai poikkeuslupaa, sekä hyväksynnän ja poikkeuksen hakemiseen liittyvistä teknisistä yksityiskohdista samoin kuin muista 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen kuljetusrajoitusten teknisistä yksityiskohdista. Aluskuljetuksia koskevat ainekohtaiset tai muutoin yksityiskohtaiset määräykset annetaan kuitenkin Merenkululaitoksen päätöksellä ja ilmakuljetuksia koskevat määräykset Ilmailulaitoksen päätöksellä.

20 §

Oikaisun hakeminen

Ajolupakokeen vastaanottajan tämän lain tai sen nojalla annetun asetuksen perusteella tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua Ajo-neuvohallintokeskukselta, jollei muualla laissa tai asetuksessa toisin säädetä. Oikaisuvaatimus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätökseen on liitettävä oikaisuvaatimusosoitus.

momentissa tarkoitetuista aineista, joiden kuljetukseen edellytetään hyväksyntää tai poikkeuslupaa, sekä hyväksynnän ja poikkeuksen hakemiseen liittyvistä teknisistä yksityiskohdista samoin kuin muista 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen kuljetusrajoitusten teknisistä yksityiskohdista. *Alus- ja ilmakuljetuksia* koskevat ainekohtaiset tai muutoin yksityiskohtaiset määräykset annetaan kuitenkin *Liikenteen turvallisuusviraston* päätöksellä.

20 §

Oikaisun hakeminen

Ajolupakokeen vastaanottajan tämän lain tai sen nojalla annetun asetuksen perusteella tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua *Liikenteen turvallisuusvirastolta*, jollei muualla laissa toisin säädetä. Oikaisuvaatimus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätökseen on liitettävä oikaisuvaatimusosoitus.

Katsastustoimipaikan VAK-hyväksyntää ja VAK-katsastusta sekä yksittäishyväksynnän myöntäjän VAK-hyväksyntää koskevassa asiassa tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenteen turvallisuusvirastolta, jollei muualla laissa toisin säädetä. Oikaisuvaatimus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätökseen on liitettävä oikaisuvaatimusosoitus.

23 §

Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen

Poliisi, tullilaitos, *Ratahallintokeskus* ja rajavartiolaitos voivat pyytää muun valtion toimivaltaista viranomaista toteuttamaan 2 momentissa tarkoitettun direktiivin 7 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettut tai Suomea sitovaan kansainväliseen sopimukseen perustuvat vastaavanlaiset toimenpiteet.

23 §

Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen

Poliisi, *tulli* ja rajavartiolaitos voivat pyytää muun valtion toimivaltaista viranomaista toteuttamaan 2 momentissa tarkoitettun direktiivin 7 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettut tai Suomea sitovaan kansainväliseen sopimukseen perustuvat vastaavanlaiset toimenpiteet.

23 a §

Poikkeukset

Ministeriö voi muissa kuin 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa tarvittaessa myöntää kuljetuksen turvallisuuden edistämiseksi tarpeelliseksi katsomillaan ehdoilla luvan poiketa tämän lain nojalla annetuista säännöksistä ja määräyksistä. Aluskuljetuksissa luvan poiketa myöntää kuitenkin Merenkululaitos ja ilmakuljetuksissa Ilmailulaitos.

23 a §

Poikkeukset

Ministeriö voi muissa kuin 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa tarvittaessa myöntää kuljetuksen turvallisuuden edistämiseksi tarpeelliseksi katsomillaan ehdoilla luvan poiketa tämän lain nojalla annetuista säännöksistä ja määräyksistä. *Alus- ja ilmakuljetuksissa* luvan poiketa myöntää kuitenkin *Liikenteen turvallisuusvirasto*.

23 b §

Viranomaisten oikeus tietojen saantiin

Ministeriöllä ja Liikenteen turvallisuusvirastolla on oikeus saada vaarallisia aineita lähettäviltä, kuljettavilta ja vastaanottavilta tiedot lähetetyistä, kuljetetuista ja vastaanotetuista vaarallisista aineista sekä niiden kuljetusreiteistä riskienhallintaan liittyvää tutkimusta ja tilastointia varten. Tietoja voidaan salassapitosäännösten estämättä luovuttaa pelastus- ja väylänpitoviranomaisille pelastustoimintaa ja väylänpitoa varten.

24 §

Valtuutussäännös

Ministeriön asetuksella voidaan tarvittaessa antaa tarkempia säännöksiä vaarallisten aineiden kuljetuksen ja tilapäisen säilytyksen teknisistä yksityiskohdista, jotka liittyvät luokitukseen, merkintöihin, säiliöiden ja pakkausten hyväksymiseen sekä kuljetus-, lastaus- ja käsittelyturvallisuuteen. Aluskuljetuksissa tarvittavat tarkemmat määräykset mainituista asioista annetaan kuitenkin Merenkululaitoksen päätöksellä ja ilmakuljetuksissa Ilmailulaitoksen päätöksellä.

24 §

Valtuutussäännös

*Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella voidaan tarvittaessa antaa tarkempia säännöksiä vaarallisten aineiden kuljetuksen ja tilapäisen säilytyksen teknisistä yksityiskohdista, jotka liittyvät luokitukseen, merkintöihin, säiliöiden ja pakkausten hyväksymiseen sekä kuljetus-, lastaus- ja käsittelyturvallisuuteen. *Alus- ja ilmakuljetuksissa* tarvittavat tarkemmat määräykset mainituista asioista annetaan kuitenkin *Liikenteen turvallisuusviraston* päätöksellä.*

*Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2011.*

*Tämän lain voimaan tullessa voimassa ole-
vat Ajoneuvohallintokeskuksen tai Liikenteen
turvallisuusviraston valtuutukset myöntää
VAK-hyväksyntöjä ja suorittaa VAK-
katsastuksia säilyvät voimassa.*
